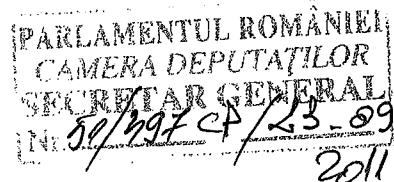
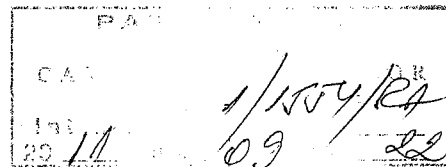

ROMÂNIA
Ministerul Afacerilor Externe
Ministru

H2/3477

15 septembrie 2011

Stimată doamnă Președinte,

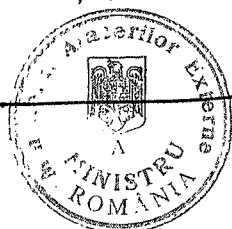
La data de 13 septembrie 2011 a fost semnat, la Washington, *Acordul între România și Statele Unite ale Americii privind amplasarea sistemului de apărare împotriva rachetelor balistice al SUA în România.*

Vă transmitem, alăturat, textul Acordului, cu precizarea că, în conformitate cu prevederile articolului 39 alin. (2) din Legea nr. 590/2003 privind tratatele, a fost convenit cu partea americană ca acesta să fie făcut public în perioada imediat următoare.

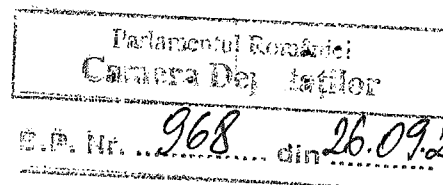
Acordul va constitui baza juridică necesară pentru a permite țării noastre participarea la proiectul american de abordare adaptivă în etape a apărării antirachetă în Europa (*European Phased Adaptive Approach to Missile Defense*), prin amplasarea unor elemente ale Sistemului antirachetă american în România, în localitatea Deveselu, jud. Olt.

Cu deosebită considerație,

T. Baconschi

Teodor Baconschi

Doamnei Roberta Anastase
Președintele Camerei Deputaților

**ACORD
ÎNTRE ROMÂNIA
ȘI
STATELE UNITE ALE AMERICII
PRIVIND AMPLASAREA SISTEMULUI DE APĂRARE ÎMPOTRIVA RACHETELOR
BALISTICE AL STATELOR UNITE ÎN ROMÂNIA**

Preambul

România și Statele Unite ale Americii (denumite în continuare „Părți”);

Luând în considerare Parteneriatul Strategic dintre România și Statele Unite ale Americii și dezvoltarea în continuare a acestuia și recunoscând că un pilon foarte important al relației româno-americane este solidaritatea consacrată în articolul 5 al Tratatului Atlanticului de Nord, România și Statele Unite recunosc importanța întăririi securității lor naționale individuale și colective prin cooperarea în cadrul Organizației Tratatului Atlanticului de Nord (denumită în continuare „NATO”), Organizației Națiunilor Unite și al altor organizații internaționale, în conformitate cu Carta Organizației Națiunilor Unite și dreptul internațional;

Reafirmând voința lor puternică de a lucra împreună pentru a contribui, în conformitate cu principiul indivizibilității securității NATO și cu principiul solidarității NATO, la capacitatea de apărare antirachetă a NATO, ca o misiune cheie a Alianței, cu scopul de a asigura protecție și acoperire complete pentru toate populațiile, teritoriile și forțele europene ale NATO, precum și de a edifica rolul central al NATO în apărarea antirachetă în Europa;

Recunoscând viziunea lor comună a unui Parteneriat Strategic mai extins și mai profund între România și Statele Unite, inclusiv dezvoltarea în continuare a mecanismelor consolidate de consultări politice și militare pentru a ameliora securitatea lor reciprocă, în cadrul articolului 3 al Tratatului Atlanticului de Nord;

Recunoscând aplicarea prevederilor Tratatului Atlanticului de Nord, semnat la Washington la 4 aprilie 1949, Acordului între statele părți la Tratatul Atlanticului de Nord cu privire la statutul forțelor lor, semnat la Londra la 19 iunie 1951 (denumit în continuare „NATO SOFA”), Acordului între România și Statele Unite ale Americii privind statutul forțelor Statelor Unite ale Americii în România, semnat la Washington la 30 octombrie 2001 (denumit în continuare „SOFA Suplimentar”), Acordului dintre România și Statele Unite ale Americii privind activitățile forțelor Statelor Unite staționate pe teritoriul României, semnat la București la 6 decembrie 2005 (denumit în continuare „Acord de cooperare în domeniul apărării”), Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii referitor la măsurile pentru protecția informațiilor militare secrete de stat, semnat la Washington la 21 iunie 1995 (denumit în continuare

„Acordul privind informațiile militare clasificate”) și Acordului dintre părțile la Tratatul Atlanticului de Nord pentru securitatea informațiilor, adoptat la Bruxelles la 6 martie 1997 (denumit în continuare „Acordul de securitate NATO”);

Recunoscând că proliferarea armelor de distrugere în masă și a vectorilor pentru transportul lor la țintă, inclusiv a rachetelor balistice, prezintă o amenințare gravă și în creștere pentru pacea și securitatea internaționale și pentru populațiile, teritoriul și forțele Părților, ale aliaților și partenerilor lor;

Reconfirmând natura exclusiv defensivă a Sistemului din Europa al Statelor Unite de apărare împotriva rachetelor balistice realizat într-o Abordare Adaptivă în Etape și conformitatea sa cu Carta Organizației Națiunilor Unite;

Recunoscând de asemenea necesitatea de a conjuga și spori eforturile lor în vederea legitimei apărări individuale și colective, de a menține pacea și securitatea internaționale, și de a dezvolta în continuare capacitățile lor de răspuns adecvat la amenințări și atacuri, inclusiv cele de natură teroristă;

Reafirmând că amplasarea pe teritoriul României de interceptori pentru apărarea împotriva rachetelor balistice reprezintă o contribuție importantă a României la construirea și consolidarea în continuare a sistemului de apărare antirachetă al Statelor Unite, ca și la capacitatea de apărare antirachetă a NATO;

Recunoscând că este importantă cooperarea cu aliații și partenerii NATO, în ce privește apărarea împotriva amenințării cu rachete balistice, și că amplasarea interceptorilor pe teritoriul României întărește relația de securitate existentă între România și Statele Unite și contribuie la pacea și securitatea internaționale și la securitatea României, a Statelor Unite și a NATO;

Luând în considerare interesele lor comune de apărare și recunoscând cooperarea în domeniul apărării împotriva rachetelor balistice ca reprezentând unul dintre elementele unei cooperări bilaterale mai largi în materie de securitate, menite să contribuie la întărirea securității Părților;

Recunoscând cooperarea lor solidă, de succes și de lungă durată în conformitate cu Acordul de cooperare în domeniul apărării;

Recunoscând intenția Părților de a evalua aplicarea efectivă a SOFA Suplimentar și a Acordului de cooperare în domeniul apărării și, în cazul unui acord reciproc, de a actualiza aceste acorduri;

Au convenit următoarele:

Articolul I
Obiective și Domeniu de Aplicare

1. Prezentul Acord reglementează drepturile și obligațiile Părților în privința amplasării unui Sistem de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite pe teritoriul României în baza *Deveselu*.
2. Toate prevederile SOFA Suplimentar și ale Acordului de cooperare în domeniul apărării se vor aplica prezentului Acord, dacă prezentul Acord nu prevede altfel. Pentru aspectele neacoperite de prezentul Acord sau de SOFA Suplimentar sau de Acordul de cooperare în domeniul apărării, în măsura în care astfel de aspecte sunt acoperite de NATO SOFA, se va aplica NATO SOFA.

Articolul II
Definiții

Pentru scopurile prezentului Acord, următorii termeni sunt definiți mai jos:

1. „Sistemul de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România” include interceptorii non-nucleari, precum și acele componente necesare pentru operarea acestor interceptori, identificate în articolul V alineatul (1), și echipamentul și infrastructura aferente misiunii și sprijinirii misiunii de apărare împotriva unui atac cu rachete balistice.
2. „Bază” înseamnă zona militară din localitatea *Deveselu*, utilizată de forțele Statelor Unite în conformitate cu prevederile prezentului Acord și pe durata de aplicare a acestuia, în scopul amplasării și operării Sistemului de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România, în conformitate cu articolul I alineatul (5) al Acordului de cooperare în domeniul apărării și conform cu articolul I alineatul (2) al prezentului Acord.
3. „Facilitate” înseamnă zona situată în cadrul Bazei unde sunt amplasate Sistemul de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România și infrastructura de sprijin și în privința căreia Statele Unite controlează accesul, în conformitate cu articolul I alineatul (5) al Acordului de cooperare în domeniul apărării și conform cu articolul I alineatul (2) al prezentului Acord.
4. „Spațiu aerian restricționat” este o zonă identificată, supusă anumitor restricții din cauza existenței unor riscuri pentru aeronave și luând în considerare necesitatea securității operaționale în vecinătatea Bazei române.

Articolul III
NATO și Sistemul de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite

1. Părțile vor sprijini coordonarea strânsă în cadrul NATO și vor lucra împreună pentru dezvoltarea capacităților de apărare antirachetă ale NATO.
2. Statele Unite au intenția fermă ca Sistemul de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite să fie interoperabil cu capacitatea de apărare antirachetă în dezvoltare a NATO și să reprezinte o contribuție la aceasta.
3. Suplimentar participării continue a României și Statelor Unite la programele NATO, Părțile intenționează să dezvolte în continuare cooperarea bilaterală în materie de securitate, inclusiv prin îndeplinirea principiilor și obiectivelor prezentului Acord.
4. În contextul și în conformitate cu Tratatul Atlanticului de Nord și cu Parteneriatul Strategic dintre România și Statele Unite ale Americii, Statele Unite sunt angajate în mod ferm pentru securitatea României și, în cadrul angajamentului NATO în acest sens, să apere România, împreună cu populațiile, teritoriul și forțele europene ale NATO, prin intermediul sistemului lor de apărare împotriva rachetelor balistice, contra amenințării în creștere reprezentate de proliferarea rachetelor balistice și împotriva unui potențial atac cu rachete balistice.

Articolul IV
Baza

1. Baza este sub jurisdicția suverană română și proprietatea României. România va păstra proprietatea și titlul asupra Bazei în conformitate cu prevederile aplicabile ale Acordului de cooperare în domeniul apărării. Forțelor Statelor Unite le vor fi autorizate accesul în Bază și utilizarea acesteia cu respectarea deplină a legislației române în conformitate cu prevederile aplicabile ale Acordului de cooperare în domeniul apărării și pot utiliza Baza pentru a găzdui Facilitatea.
2. În conformitate cu articolul IV din Acordul de cooperare în domeniul apărării, toate clădirile, inclusiv cele construite, utilizate, modificate sau îmbunătățite de forțele Statelor Unite, sunt proprietatea României, în timp ce obiectele și instalațiile mobile rămân proprietatea forțelor Statelor Unite sau a contractorilor Statelor Unite, după caz.
3. Legile aplicabile pe teritoriul României se vor aplica în perimetrul Bazei, conform prevederilor prezentului Acord. Este obligația forțelor Statelor Unite și a componentei civile și a membrilor acestora, ca și a dependenților lor, să respecte legile României și să se abțină de la orice activitate neconformă cu spiritul prezentului Acord.
4. Forțele Statelor Unite vor utiliza Baza fără a aduce prejudicii suveranității și legislației României.

5. Operațiunile din Bază se desfășoară cu luarea corespunzătoare în considerare a sănătății și a siguranței publice.

6. România și Statele Unite se vor coordona și vor coopera cu privire la securitatea transportului elementelor Sistemului de Apărare împotriva Rachetelor Balistice în timpul transportului pe teritoriul României în afara Bazei. România recunoaște dreptul Statelor Unite de a proteja aceste elemente. Procedura aplicabilă va fi stabilită într-un aranjament de implementare.

7. România va asigura, conform legislației române în vigoare, ca folosirea suprafețelor de teren din jurul Bazei să fie conformă cu operarea Facilității și a Sistemului de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România. Statele Unite vor furniza informațiile relevante pentru ca România să reglementeze modul de folosire a suprafețelor de teren din jurul Bazei. Parametrii specifici și limitările folosirii terenului vor fi stabilite într-un aranjament de implementare.

8. România va stabili un spațiu aerian restricționat deasupra și în jurul Bazei. România va stabili restricții de trafic aerian. Parametrii detaliați pentru zonele menționate, precum și principiile stabilirii și operării lor, și ale cooperării între autoritățile competente ale României și Statelor Unite privind utilizarea spațiului aerian românesc vor fi prevăzute într-un aranjament de implementare. Statele Unite vor furniza informațiile relevante pentru ca România să reglementeze utilizarea spațiului aerian de deasupra și din jurul Bazei.

9. Numărul membrilor forței Statelor Unite și ai componentei civile desfășurați în Bază după ce faza de construcție este finalizată și operațiunile încep nu va depăși 500. Numărul membrilor forței Statelor Unite desfășurați în Bază în mod obișnuit va fi de aproximativ 150 de persoane.

10. Statele Unite pot, după obținerea autorizării necesare, prevăzută în alineatele (11) și (12), să întreprindă măsuri de construcție și să facă modificări majore și îmbunătățiri și să mențină, să întrețină și să opereze instalații și elemente de infrastructură pentru apărarea împotriva rachetelor balistice în Bază. În cursul unor astfel de activități, Statele Unite pot:

(a) să utilizeze, modifice sau să demoleze instalații și elemente existente de infrastructură în Facilitate;

(b) să înlăture vegetația existentă; și

(c) să excaveze solul în Facilitate cu luarea în considerare corespunzătoare a legislației române privind protejarea siturilor arheologice.

11. Anterior începerii unei activități de construcție referitoare la Bază, Statele Unite vor furniza României o planificare a activității de construcție. Statele Unite vor transmite de asemenea toată documentația de construire relevantă înainte de a solicita autorizarea României. România va răspunde solicitării Statelor Unite pentru autorizare în treizeci de zile de la transmiterea oficială a documentelor relevante. În cazul unor construcții în

interiorul Bazei, dacă România nu emite autorizația în treizeci de zile, Statele Unite pot să înceapă activitățile de construcție planificate.

12. România va obține autorizația necesară pentru construire în conformitate cu legislația română și prevederile Acordului de cooperare în domeniul apărării și cu aranjamentele de implementare aplicabile. În cazul construcțiilor în interiorul Bazei, această autorizație va permite Statelor Unite să înceapă construirea după ce treizeci și cinci la sută din proiect este transmis României, în timp ce în cazul construcțiilor în afara Bazei și în legătură cu ea, această autorizație va permite Statelor Unite să înceapă construirea după ce sută la sută din proiect este transmis României.

13. Forțele Statelor Unite vor utiliza, în măsura posibilului, persoane fizice și juridice locale ca furnizori de bunuri și servicii pentru realizarea unor contracte, în măsura în care ofertele unor astfel de furnizori sunt competitive și sunt cele mai avantajoase.

14. În măsura posibilului, forțele Statelor Unite vor acorda contractorilor cetățeni români și persoane juridice înregistrate în România un tratament nu mai puțin favorabil ca acela acordat contractorilor care nu sunt cetățeni români și persoane juridice înregistrate în România.

15. Baza și personalul militar și civil român aflat în Bază vor fi sub comandă română exercitată de către un reprezentant al forțelor armate române (denumit în continuare „Comandantul român”).

16. Comandantul român va fi desemnat în treizeci de zile de la intrarea în vigoare a prezentului Acord. Comandantul român sau persoanele desemnate de acesta vor reprezenta punctul de contact român pentru activitățile legate de operațiunile din Bază. Punctul de contact român va avea un birou în Bază.

17. Comandantul român, *inter alia*:

(a) va consilia în legătură cu relaționarea cu instituțiile guvernamentale și locale române și va facilita contactele cu astfel de instituții;

(b) va participa la coordonarea sprijinului logistic reciproc pentru personalul militar și civil aflat în Bază;

(c) va participa la coordonarea asigurării securității în incinta Bazei;

(d) va participa la coordonarea instruirii comune în incinta Bazei; și

(e) va consilia Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite cu privire la legislația română relevantă pentru operarea Bazei.

18. Comandantul român va notifica Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite cu privire la acțiunile forțelor Statelor Unite, dependenților, contractorilor Statelor Unite, și angajaților contractorilor Statelor Unite care apar ca neconforme cu legislația română. Comandatul român și Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite vor coopera pentru a preveni și gestiona astfel de situații.

19. Comandantul român și reprezentanții săi autorizați vor avea acces în întregul perimetru al Bazei, conform prevederilor articolului V alineatul (6).

20. Comandantul român, în cooperare cu Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite, va stabili procedurile de acces în Bază, inclusiv măsurile adecvate de siguranță și securitate care vor fi aplicate pentru intrarea în Bază, și va emite permisele corespunzătoare de acces în Bază.

21. România va fi responsabilă pentru asigurarea securității și protecției Bazei în afara perimetrului Facilității.

22. În aplicarea Acordului de cooperare în domeniul apărării, a SOFA Suplimentar și a aranjamentelor lor de implementare relevante, Părțile, inclusiv Comandantul român și Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite omolog, vor schimba informații cu privire la securitatea și protecția Bazei, iar România se va coordona cu Statele Unite în privința planificării pentru securitate și protecție, atât înainte, cât și după ce Sistemul de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România devine operațional.

23. În cazul în care securitatea și protecția sunt asigurate de către contractori, aceste entități au obligația de a respecta toate cerințele relevante ale legii române.

24. În cazul în care Comandantul român sau Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite sesizează o situație de criză în cadrul Bazei care ar putea afecta siguranța populației care locuiește în zonă, acel comandant sau reprezentant de rang înalt își va informa imediat omologul.

25. Părțile se angajează să coopereze, în mod corespunzător, pentru schimbul de informații referitoare la toate amenințările la adresa Bazei sau care au legătură cu funcționarea Sistemului de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România.

26. Părțile vor desfășura această cooperare cu privire la Bază și Facilitate și vor stabili proceduri pentru schimbul în timp util al informațiilor și datelor contrainformative prin instituțiile și organizațiile competente, prin intermediul unor mecanisme care vor fi stipulate într-un aranjament de implementare.

27. Limitele Bazei și ale Facilității sunt reprezentate, cu scop ilustrativ, în harta anexată. Detaliile tehnice ale hărții pot fi actualizate printr-un aranjament de implementare.

Articolul V **Facilitatea**

1. Facilitatea include componente ale Sistemului de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România cum ar fi, dar fără a se limita la: un sistem de lansare, un sistem de comandă și control, un sistem radar, un sistem de comunicații, infrastructură de utilități, infrastructură de securitate, infrastructură de depozitare și

distribuire a combustibilului, echipament și infrastructură aferente misiunii și sprijinirii misiunii.

2. Descrierea elementelor, inclusiv a interceptorilor Sistemului de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România și numărul membrilor forței și al componentei civile staționați în Bază, precum și orice modificare permanentă, vor fi raportate în scris României în momentul amplasării/desfășurării inițiale și ulterior la fiecare șase luni, și vor face obiectul consultărilor periodice între Comandantul român și Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite. Numărul membrilor forței și al componentei civile nu poate depăși numărul stabilit de articolul IV alineatul (9), decât cu acordul prealabil expres, exprimat în scris de către Ministerul Apărării Naționale din România.

3. Statele Unite vor furniza României date cu privire la forțele Statelor Unite, contractorii Statelor Unite, angajații contractorilor Statelor Unite și membrii de familie care lucrează sau locuiesc în Bază. Prevederile cu privire la tipul, frecvența și procedurile pentru furnizarea unor astfel de date vor fi stabilite într-un aranjament de implementare a acestui Acord.

4. Statele Unite vor utiliza exclusiv și vor avea acces nerestricționat la Facilitatea din cadrul Bazei.

5. Statele Unite vor controla accesul la Facilitatea din cadrul Bazei.

6. Comandantul român și reprezentanții săi autorizați vor avea acces prompt la Facilitate, în conformitate cu cerințele operaționale, de siguranță și de securitate.

7. Reprezentanții autorităților competente din România, incluzând, dar fără a se limita la, personalul Ministerul Apărării Naționale, personalul pentru situații de urgență și personalul de aplicare a legii vor avea acces prompt la Facilitate, în exercitarea atribuțiilor oficiale, în conformitate cu cerințele operaționale, de siguranță și de securitate.

8. Înainte ca Sistemul de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România să devină complet operațional, Statele Unite vor numi un Reprezentant de rang înalt, care va fi punct unic de contact al Statelor Unite cu privire la activitățile curente în conformitate cu prezentul Acord și care va avea autoritate asupra Facilității și a forțelor Statelor Unite, membrilor de familie, contractorilor Statelor Unite, angajaților contractorilor Statelor Unite și asupra oricăror alte persoane folosite de forțele Statelor Unite în cadrul Bazei.

9. Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite va avea autoritate exclusivă asupra activităților și operațiunilor din cadrul Facilității.

10. Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite va fi responsabil și pentru probleme legate de bunuri, infrastructură, instalații, dotări, echipamente și materiale localizate

în cadrul Bazei, dar în afara Facilității, care sunt deținute sau folosite exclusiv de Statele Unite.

11. Statele Unite vor fi responsabile de asigurarea securității și protecției pentru Facilitate. În aplicarea Acordului de cooperare în domeniul apărării, a SOFA Suplimentar și a aranjamentelor lor de implementare aplicabile, Părțile vor schimba informații cu privire la securitatea și protecția Facilității, iar Statele Unite se vor coordona și vor coopera cu România în privința planificării pentru securitate și protecție, atât înainte, cât și după ce Sistemul de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România devine operațional.

12. Statele Unite vor notifica în scris și se vor consulta cu România cu cel puțin 30 de zile înainte de modificări majore ale Sistemului de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România și ale componentelor de apărare antirachetă din Bază/Facilitate. Statele Unite vor lua în considerare în mod corespunzător și vor gestiona potențialele preocupări ale României.

Articolul VI

Comanda și controlul Sistemului de Apărare împotriva Rachetelor Balistice

1. România are jurisdicția suverană asupra Bazei. Statele Unite vor avea în mod exclusiv comanda și controlul Sistemului de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România.

2. Părțile confirmă că Sistemul de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România va fi utilizat exclusiv pentru scopuri de legitimă apărare, în conformitate cu dreptul internațional și cu principiile și normele care reglementează dreptul inerent de legitimă apărare individuală și colectivă.

3. Aranjamentele privind consultările, comanda și controlul pentru utilizarea interceptorilor amplasați în Facilitate vor fi verificate și validate prin participarea României și respectiv a Statelor Unite în Consiliul Nord-Atlantic și în comitetele relevante ale NATO. Aceasta va asigura conformitatea cu politicile stabilite de principala structură de decizie pentru apărarea teritorială antirachetă a NATO.

4. Statele Unite se vor consulta cu România în mod regulat și ori de câte ori este necesar la cererea oricăreia dintre Părți cu privire la Sistemul de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite și operarea acestuia în ceea ce privește zona Atlanticului de Nord, așa cum este acest termen folosit în Tratatul Atlanticului de Nord, inclusiv în privința aspectelor privind consecințele unei operațiuni de apărare antirachetă lansate de pe teritoriul României.

5. Statele Unite vor pune la dispoziția României un mijloc de comunicare pentru a primi informații actuale privind operațiunile de apărare antirachetă referitoare la zona Atlanticului de Nord și privind statutul Facilității. Statele Unite vor transmite României imediat informații de ultimă oră pentru cunoașterea continuă a situației din orice moment inclusiv privind

rachetele detectate și urmărite de sistem, originea și impactul anticipat al acestora și angajarea componentelor de apărare antirachetă amplasate pe teritoriul României, pentru a asigura nivelul adecvat de cooperare în cazul unei operațiuni de apărare antirachetă. Detalii suplimentare cu privire la aspectele prevăzute în prezentul alineat vor fi incluse într-un aranjament de implementare.

6. Statele Unite vor facilita formarea și instruirea membrilor forțelor armate române în comanda și controlul și în operarea sistemelor de apărare împotriva rachetelor balistice, inclusiv privind interceptorii, cu scopul de a dobândi cunoștințe de fond în dezvoltarea aranjamentelor de comandă și control preplanificate pentru operațiuni de apărare împotriva rachetelor balistice și funcționalitățile complete ale sistemelor de apărare împotriva rachetelor balistice. Aceasta va include formarea și instruirea pentru operațiunile de apărare antirachetă, cum sunt cele care vor fi dezvoltate în cadrul NATO și implementate în context NATO.

7. România și Statele Unite vor înființa o poziție de ofițer român de legătură în cadrul Comandamentului European al Statelor Unite pentru a asigura un parteneriat strategic strâns și continuu în mai multe domenii, inclusiv al apărării împotriva rachetelor balistice. Detaliile specifice vor fi discutate în cadrul Comitetului Mixt și vor fi reglementate într-un aranjament de implementare separat.

Articolul VII **Informații clasificate**

Toate informațiile clasificate furnizate sau generate în aplicarea prezentului Acord vor fi protejate în conformitate cu Acordul privind informațiile militare clasificate, cu excepția informațiilor NATO clasificate care vor fi gestionate în conformitate cu Acordul de securitate NATO.

Articolul VIII **Mediu, sănătate și siguranță**

1. În conformitate cu articolul XIV din Acordul de cooperare în domeniul apărării și cu Aranjamentul de Implementare pe probleme de mediu, Părțile confirmă acordul lor de a implementa prezentul Acord într-un mod conform cu protecția mediului natural și a sănătății umane.

2. Părțile vor avea o abordare preventivă cu privire la protecția mediului. În acest scop, toate problemele care ar putea apărea vor fi tratate cu celeritate în vederea prevenirii oricărui prejudiciu durabil adus mediului sau periclitării siguranței și sănătății umane. Statele Unite vor furniza României informații privind impactul spectrului electromagnetic asupra siguranței persoanelor.

3. Alte aspecte suplimentare privind orice impact relevant de mediu vor fi reglementate prin aranjamentul de implementare existent.

Articolul IX
Coordonarea cu autoritățile române locale

Comandantul român și Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite se pot consulta cu privire la problematica locală cu autoritățile locale din zona în care Baza este localizată.

Articolul X
Pretenții

1. Pretențiile formulate în România pentru prejudicii produse pe teritoriul României vor fi gestionate în conformitate cu SOFA Suplimentar și cu articolul VIII din NATO SOFA.
2. România nu-și va asuma răspunderea pentru niciun prejudiciu sau pentru nicio pretenție în legătură cu un astfel de prejudiciu, cauzat în afara teritoriului României de elemente ale Sistemului de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România, în cazul în care astfel de prejudicii nu sunt rezultatul acțiunilor sau neglijenței României.
3. În implementarea acestui articol, Părțile, la cererea oricăreia dintre ele, se vor întâlni cu scopul de a ajunge la o soluționare reciproc acceptabilă, echitabilă și justă a pretențiilor în timp util, ținând cont de circumstanțe și de obligațiile respective ale Părților.

Articolul XI
Responsabilitățile financiare în relația dintre Părți

1. Obligațiile Părților în conformitate cu prezentul Acord vor fi îndeplinite sub rezerva disponibilității fondurilor în acest scop. Prezentul alineat nu afectează obligațiile Părților care decurg din NATO SOFA și SOFA Suplimentar.
2. Fiecare Parte va fi responsabilă pentru costurile îndeplinirii obligațiilor sale conform prezentului Acord:
  - (a) Cu excepția cazului în care se decide altfel, Statele Unite vor fi responsabile pentru costul:
    - (1) transportării, construirii, întreținerii, susținerii și operării interceptorilor pentru apărarea împotriva rachetelor balistice și ale facilităților conexe din cadrul Facilității; și
    - (2) serviciilor solicitate, primite și furnizate și al taxelor de procesare în legătură directă cu astfel de interceptori și facilități, cum ar fi utilități și linii de telecomunicații care vor fi plătite la o rată nu mai puțin favorabilă decât cea acordată forțelor armate române situate în cadrul Bazei, cu excepția cazului în care se convine altfel.

(b) Cu excepția cazului în care se decide altfel, România va fi responsabilă pentru costul:

(1) construirii, întreținerii, susținerii și operării facilităților aflate sub comandă românească sau folosite în mod exclusiv sau principal de către autoritățile române în cadrul Bazei; și

(2) taxelor locale în legătură cu Baza în ceea ce privește proprietatea asupra terenului sau altei proprietăți imobiliare.

(c) Dacă, în legătură cu construirea și funcționarea Bazei, Părțile convin că este necesară construirea sau modificarea clădirilor, facilităților, drumurilor, utilităților, comunicațiilor sau oricărui alt element de infrastructură, referitoare la, dar situate în afara Facilității, inclusiv în afara Bazei, pentru folosirea comună de către România și Statele Unite, o astfel de construcție sau dezvoltare, precum și costurile de funcționare și întreținere aferente vor fi împărțite între Părți proporțional cu folosirea acestora, în conformitate cu articolul II alineatul (5) al Acordului de cooperare în domeniul apărării, cu excepția cazului în care se convine altfel.

(d) Statele Unite vor rambursa României costurile stabilite de comun acord ale serviciilor specifice convenite, furnizate de România pentru sprijinirea Statelor Unite.

Articolul XII **Implementarea**

1. Pentru implementarea prezentului Acord va fi înființat un Subcomitet Mixt în cadrul Comitetului Mixt înființat în conformitate cu articolul XI alineatul (2) al Acordului de cooperare în domeniul apărării.

2. Elementele privind înființarea, componența și funcționarea acestui Subcomitet Mixt vor fi specificate într-un aranjament de implementare.

3. În conformitate cu articolul XI alineatul (1) al Acordului de cooperare în domeniul apărării, Părțile sau autoritățile desemnate de acestea pot încheia aranjamente de implementare suplimentare sau pot modifica aranjamentele de implementare aplicabile, necesare pentru îndeplinirea prevederilor prezentului Acord.

4. În conformitate cu articolul I alineatul (2) al prezentului Acord, aranjamentele de implementare existente încheiate pentru implementarea Acordului de cooperare în domeniul apărării vor fi aplicate și pentru implementarea prezentului Acord, conform celor convenite de Părți, prin intermediul unui inventar, care urmează a fi finalizat de preferință nu mai târziu de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului Acord. Aranjamentele de implementare care trebuie amendate vor fi modificate cu acordul Părților, în cel mai scurt timp posibil.

Articolul XIII
Interpretarea și soluționarea diferendelor

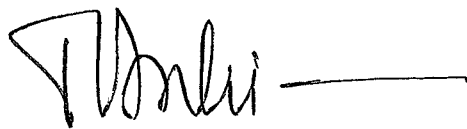
1. În conformitate cu articolul XV al Acordului de cooperare în domeniul apărării, orice problemă sau diferend cu privire la interpretarea sau aplicarea prezentului Acord, inclusiv diferendele dintre Comandantul român și Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite referitoare la funcționarea curentă a Bazei vor fi soluționate numai prin consultări bilaterale.
2. Astfel de diferende vor fi soluționate la nivelul competent cel mai scăzut posibil, prin consultări între reprezentanții Părților.
3. Orice diferend poate fi supus spre examinare, și, dacă este posibil, soluționare, Comitetului Mixt înființat în conformitate cu articolul XI alineatul (2) al Acordului de cooperare în domeniul apărării sau consultărilor între Părți.

Articolul XIV
Intrarea în vigoare, durata, denunțarea și modificarea

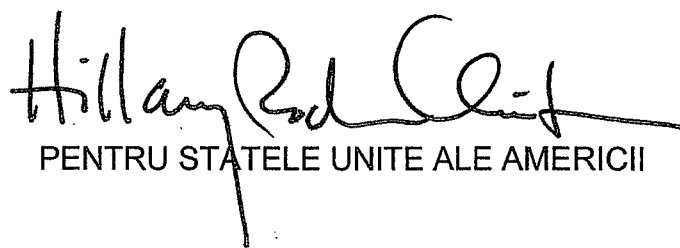
1. Prezentul Acord este încheiat pe o perioadă nedeterminată și va intra în vigoare în conformitate cu legile interne ale fiecărei Părți și la data primirii ultimei notificări scrise prin care Părțile se informează reciproc, prin canale diplomatice, că toate procedurile interne necesare pentru intrarea în vigoare a prezentului Acord au fost îndeplinite.
2. Prezentul Acord poate fi amendat prin acordul scris al Părților. Amendamentele vor intra în vigoare în conformitate cu prevederile alineatului (1) al acestui articol.
3. Prezentul Acord poate fi denunțat în orice moment de către oricare dintre Părți printr-o notificare scrisă transmisă celeilalte Părți care-și va produce efectele în termen de 2 ani de la data comunicării acesteia.

Pentru conformitate, subsemnații, autorizați în mod corespunzător de Guvernele lor, au semnat prezentul Acord.

Semnat la WASHINGTON, la data de 13 Septembrie 2011, în două exemplare originale, fiecare în limbile română și engleză, ambele texte fiind egal autentice.

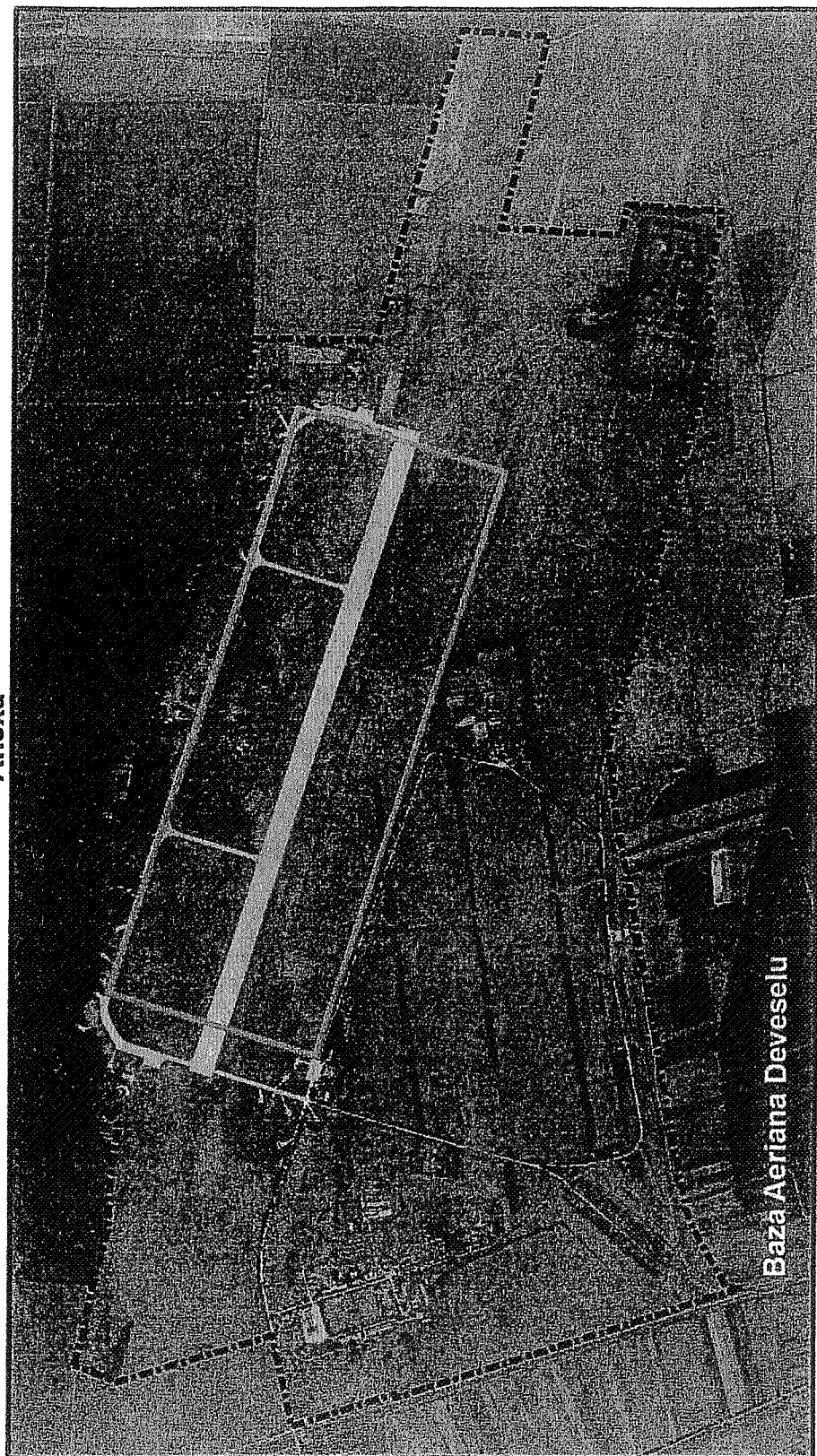

PENTRU ROMÂNIA

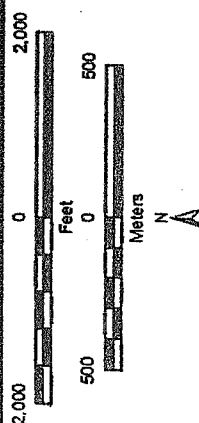

PENTRU STATELE UNITE ALE AMERICII

Anexă

Baza Aeriana Deveselu

Legendă

- Limita Facilității
- Limita Bazei

25

**AGREEMENT
BETWEEN
ROMANIA
AND
THE UNITED STATES OF AMERICA
ON THE DEPLOYMENT OF THE UNITED STATES BALLISTIC MISSILE
DEFENSE
SYSTEM IN ROMANIA**

Preamble

Romania and the United States of America (hereafter referred to as the "Parties");

Having in mind the Romanian-United States Strategic Partnership and the further development thereof, and recognizing that a very important pillar of the Romanian – United States relationship is the solidarity embodied in Article 5 of the North Atlantic Treaty, Romania and the United States recognize the importance of enhancing their individual and collective national security by working within the North Atlantic Treaty Organization (hereafter referred to as "NATO"), the United Nations, and other international organizations, consistent with the United Nations Charter and international law;

Reaffirming their strong will to work together towards contributing to, in accordance with the principle of the indivisibility of the security of NATO and with the principle of NATO solidarity, the NATO missile defense capability, as a key mission of the Alliance, with the aim of providing full coverage and protection for all NATO European populations, territory and forces, as well as to shaping NATO's central role in missile defense in Europe;

Recognizing their shared vision of a broader and deeper Strategic Partnership between Romania and the United States, including the further development of enhanced mechanisms of political and military consultations in order to improve their mutual security, within the framework of Article 3 of the North Atlantic Treaty;

Recognizing the application of the provisions of the North Atlantic Treaty, done at Washington on April 4, 1949; the Agreement between the Parties to the North Atlantic Treaty Regarding the Status of Their Forces, done at London on June 19, 1951 (hereafter referred to as the "NATO SOFA"); the Agreement between Romania and the United States of America regarding the status of United States forces in Romania, done at Washington on October 30, 2001 (hereafter referred to as the "Supplemental SOFA"); the Agreement between Romania and the United States of America regarding the activities of United States forces located on the territory of Romania, done at Bucharest on December 6, 2005 (hereafter referred to as the "Defense Cooperation Agreement"); the Agreement between the Government of Romania and the Government of the United States of America concerning Measures

for the Protection of Classified Military Information, done at Washington on June 21, 1995 (hereafter referred to as the "Classified Military Information Agreement"); and the Agreement between the Parties to the North Atlantic Treaty for the Security of Information, done at Brussels on March 6, 1997 (hereafter referred to as the "NATO Security Agreement");

Recognizing that the proliferation of weapons of mass destruction and of the means of their delivery, including ballistic missiles, poses a grave and increasing threat to international peace and security, and to the populations, territory and forces of the Parties, their allies and partners;

Reconfirming the exclusively defensive nature of the United States *European Phased Adaptive Approach for Ballistic Missile Defense* and its consistency with the United Nations Charter;

Recognizing also the need to combine and enhance their efforts for purposes of individual and collective self-defense, to maintain international peace and security, and to further enhance their capabilities for an appropriate response to threats and attacks, including those of a terrorist nature;

Reaffirming that deployment of ballistic missile defense interceptors in the territory of Romania represents an important contribution by Romania to the building and further enhancement of the United States missile defense system as well as to the NATO missile defense capability;

Recognizing that cooperation with NATO allies and partners, in defense against the threat of ballistic missiles is important, and that deployment of United States ballistic missile defense interceptors in the territory of Romania enhances the existing security relationship between Romania and the United States and contributes to international peace and security and to the security of Romania, the United States, and NATO;

Bearing in mind their common defense interests and recognizing that cooperation in the field of ballistic missile defense constitutes one of the elements of broader bilateral security cooperation, which should contribute to the strengthening of the security of the Parties;

Recognizing their strong, successful and longstanding cooperation under the Defense Cooperation Agreement;

Acknowledging the intent of the Parties to assess the effective implementation of the Supplemental SOFA and of the Defense Cooperation Agreement and, if mutually agreed, update those agreements;

Have agreed as follows:

Article I
Purpose and Scope

1. This Agreement establishes the rights and obligations of the Parties with respect to the deployment of a United States Ballistic Missile Defense System in the territory of Romania on the *Deveselu* base.
2. Each and every provision of the Supplemental SOFA and the Defense Cooperation Agreement shall apply to this Agreement, unless this Agreement provides otherwise. For matters not covered by this Agreement or the Supplemental SOFA or the Defense Cooperation Agreement, to the extent such matters are covered by the NATO SOFA, the NATO SOFA shall apply.

Article II
Definitions

For the purposes of this Agreement, the following terms are hereunder defined:

1. "United States Ballistic Missile Defense System in Romania" includes non-nuclear interceptors, as well as those components needed for the operation of such interceptors identified in Article V paragraph 1, and associated mission and mission support equipment and infrastructure for defense against ballistic missile attack.
2. "Base" means the military area in the locality of *Deveselu*, used by United States forces pursuant to the provisions of this Agreement and for the duration thereof, for the purpose of deployment and operation of the United States Ballistic Missile Defense System in Romania, in accordance with Article I paragraph 5 of the Defense Cooperation Agreement and consistent with Article I paragraph 2 of this Agreement.
3. "Facility" means the area located within the Base where the United States Ballistic Missile Defense System in Romania and supporting infrastructure are located and with respect to which the United States controls access, in accordance with Article I paragraph 5 of the Defense Cooperation Agreement and consistent with Article I paragraph 2 of this Agreement.
4. "Restricted Airspace" is a designated area subject to certain restrictions, due to the existence of hazards to aircraft and taking into account the need for operational security in the vicinity of the Romanian Base.

Article III
NATO and the United States Ballistic Missile Defense System

1. The Parties shall support close coordination within NATO, and shall work together in the development of the NATO missile defense capabilities.
2. The United States fully intends for the United States Ballistic Missile Defense System to be interoperable with and a contribution to the evolving NATO missile defense capability.
3. In addition to continued Romanian and United States participation in NATO programs, the Parties intend to further develop bilateral security cooperation, including through fulfillment of the principles and objectives of this Agreement.
4. Within the context of, and consistent with the North Atlantic Treaty and the Romanian-United States Strategic Partnership, the United States is firmly committed to the security of Romania; and within NATO's commitment in this sense, to defend Romania, along with the NATO European populations, territory, and forces, by means of its ballistic missile defense system, against the increasing threat posed by the proliferation of ballistic missiles and against a potential ballistic missile attack.

Article IV
The Base

1. The Base is under Romanian sovereign jurisdiction and the property of Romania. Romania shall retain ownership of, and title to, the Base in accordance with the applicable provisions of the Defense Cooperation Agreement. The United States forces shall be authorized access to and use of the Base with full respect for Romanian law in accordance with applicable provisions of the Defense Cooperation Agreement, and may use the Base to host the Facility.
2. Consistent with Article IV of the Defense Cooperation Agreement, all buildings, including those constructed, used, altered or improved by United States forces, are the property of Romania, while movable objects and fixtures remain the property of United States forces or United States contractors as appropriate.
3. The laws applicable on the territory of Romania apply in the area of the Base, as set forth in this Agreement. It is the duty of the United States force and its civilian component and the members thereof as well as their dependents to respect the laws of Romania, and to abstain from any activity inconsistent with the spirit of the present Agreement.
4. The United States forces shall use the Base without prejudice to the sovereignty and laws of Romania.

5. Operations on the Base shall be conducted with due regard for public health and safety.

6. Romania and the United States shall coordinate and cooperate regarding transportation security for United States ballistic missile defense assets during transportation within the territory of Romania outside the Base. Romania recognizes the right of the United States to protect these assets. The applicable procedure shall be addressed in an implementing arrangement.

7. Romania shall ensure, according to the Romanian legislation in force, that use of the land areas surrounding the Base is consistent with the operation of the Facility and the United States Ballistic Missile Defense System in Romania. The United States shall furnish relevant information to Romania to regulate the use of land areas surrounding the Base. The specific parameters and limitations on land use shall be established in an implementing arrangement.

8. Romania shall establish Restricted Airspace over and around the Base. Romania shall develop air traffic restrictions. Detailed parameters for the aforesaid zones, as well as the principles of their establishment and operation, and of cooperation between relevant Romanian and United States authorities regarding use of Romanian airspace, shall be set forth in an implementing arrangement. The United States shall furnish relevant information to Romania to regulate the airspace over and around the Base.

9. The number of members of the United States force and civilian component deployed at the Base after construction is completed and operations begin shall not exceed 500. The routine number of members of the United States force deployed to the Base will be approximately 150 persons.

10. The United States may, after obtaining the necessary authorization, as set forth in paragraphs 11 and 12, undertake construction activities on, and make major alterations and improvements to, and maintain, sustain, and operate ballistic missile defense structures and infrastructure on the Base. In the course of such activities, the United States may:

- (a) use, alter, or demolish existing structures and infrastructure on the Facility;
- (b) clear existing vegetation; and
- (c) excavate soil on the Facility with due consideration for the Romanian legislation in the field of protection of archeological sites.

11. Prior to beginning a construction activity related to the Base, the United States shall provide Romania with a construction schedule. The United States will also submit all the relevant construction documentation in advance of seeking the Romanian authorization. Romania shall respond to the United States request for the authorization within thirty days of the formal submission of the relevant documents. In case of construction inside the Base, if Romania does not issue the authorization within thirty days, the United States may proceed with the scheduled construction

activities.

12. Romania shall obtain the necessary authorization for the construction in accordance with the Romanian law and the provisions of the Defense Cooperation Agreement and applicable implementing arrangements. In the case of construction inside the Base, this authorization will allow the United States to begin construction after thirty-five percent of the design is submitted to Romania, while in the case of construction outside the Base and related to it, this authorization will allow the United States to begin construction after one hundred percent of the design is submitted to Romania.

13. United States forces shall utilize local physical persons and legal entities as suppliers of articles and services to the extent feasible for the performance of a contract when the bids of such suppliers are competitive and constitute the best value.

14. To the extent permissible, United States forces shall accord to contractors who are citizens of Romania and are registered legal entities in the territory of Romania treatment no less favorable than that accorded to contractors who are not citizens of Romania and legal entities not registered in Romania.

15. The Base, and the Romanian military and civilian personnel staying on the Base, shall be under Romanian command exercised by a representative of the Romanian Armed Forces (hereafter referred to as the "Romanian Commander").

16. The Romanian Commander shall be identified within thirty days of the entry into force of this Agreement. The Romanian Commander or his or her designees shall be the Romanian point of contact regarding activities related to Base operations. The Romanian point of contact shall have an office on the Base.

17. The Romanian Commander shall, *inter alia*:

- (a) advise regarding relations with Romanian governmental and local institutions and facilitate contacts with such institutions;
- (b) participate in coordinating mutual logistics support for the military and civilian personnel deployed on the Base;
- (c) participate in coordinating the provision of security on the grounds of the Base;
- (d) participate in coordinating joint training on the grounds of the Base; and
- (e) advise the United States Senior Representative regarding Romanian law relevant to Base operation.

18. The Romanian Commander shall notify the United States Senior Representative of actions by United States forces, dependents, United States contractors, and United States contractor employees on the Base that appear to be inconsistent with Romanian law. The Romanian Commander and the United States Senior Representative shall cooperate to prevent and address such situations.

19. The Romanian Commander and his or her authorized representatives shall have access to the entire area of the Base, as provided in Article V paragraph 6.

20. The Romanian Commander shall, with the concurrence of the United States Senior Representative, establish the procedures for access to the Base, including appropriate safety and security measures to be applied for entering the Base, and shall issue appropriate passes to the Base.

21. Romania shall be responsible for providing security and protection for the Base outside the perimeter of the Facility.

22. Applying the Defense Cooperation Agreement, the Supplemental SOFA and their relevant implementing arrangements, the Parties, including the Romanian Commander and the corresponding United States Senior Representative shall exchange information concerning the security and protection of the Base, and Romania shall coordinate with the United States on the planning for such security and protection, both prior to and after the United States Ballistic Missile Defense System in Romania achieves operational status.

23. In the event that security and protection are to be provided by contractors, such entities shall comply with all relevant requirements of Romanian law.

24. In the event either the Romanian Commander or the United States Senior Representative becomes aware of a crisis situation on the Base that may affect the safety of the population inhabiting the region, that Commander or Senior Representative shall promptly notify his/her counterpart.

25. The Parties undertake to cooperate, as appropriate, with respect to intelligence sharing on all threats to the Base or related to the operation of the United States Ballistic Missile Defense System in Romania.

26. The Parties shall carry out this cooperation with regard to the Base and the Facility and ensure procedures for timely exchange of intelligence and counter-intelligence through appropriate institutions or organizations, according to mechanisms to be stipulated in an implementing arrangement.

27. The boundaries of the Base and the Facility shall be represented, for illustrative purposes, on the appended map. Technical details of that map may be updated by an implementing arrangement.

Article V
The Facility

1. The Facility includes components of the United States Ballistic Missile Defense System in Romania such as, but not limited to: a launch system, command and control system, radar system, communication system, utilities infrastructure, security infrastructure, fuel storage and distribution infrastructure, associated mission and mission support equipment and infrastructure.
2. The description of the elements, including the interceptors, of the United States Ballistic Missile Defense System in Romania, and the number of members of the force and the civilian component stationed at the Base, as well as any permanent changes, shall be reported in writing to Romania upon initial deployment and every six months thereafter, and shall be the subject of periodic consultations between the Romanian Commander and the United States Senior Representative. The number of members of the force and the civilian component shall not exceed the number set forth in Article IV paragraph 9 without the express prior written consent of the Romanian Ministry of National Defense.
3. The United States shall provide to Romania data concerning United States forces, United States contractors, United States contractor employees and dependents working or living on the Base. Provisions regarding the type, frequency, and procedures for the provision of such data shall be established in an implementing arrangement to this Agreement.
4. The United States shall have exclusive use of, and unrestricted access to, the Facility on the Base.
5. The United States shall control access to the Facility on the Base.
6. The Romanian Commander and his or her authorized representatives shall have prompt access to the Facility, consistent with operational, safety, and security requirements.
7. Representatives of competent agencies of Romania, to include but not limited to, Ministry of National Defense personnel, emergency response personnel, and law enforcement personnel shall be granted prompt access to the Facility, when required for official purposes, consistent with operational, safety, and security requirements.
8. Prior to the United States Ballistic Missile Defense System in Romania becoming fully operational, the United States shall appoint a Senior Representative, who shall be the United States single point of contact regarding day-to-day activities under this Agreement, and who shall have authority over the Facility and United States forces, dependents, United States contractors, United States contractor employees, and other individuals employed by United States forces on the Base.

9. The United States Senior Representative shall have exclusive authority over activities and operations on the Facility.

10. The United States Senior Representative also shall be responsible for matters relating to property, infrastructure, installations, supplies, equipment, and materiel located on the Base, but outside the Facility, that are owned or operated exclusively by the United States.

11. The United States shall be responsible for providing security and protection for the Facility. Applying the Defense Cooperation Agreement, the Supplemental SOFA and their relevant implementing arrangements, the Parties shall exchange information concerning the security and protection of the Facility, and the United States shall coordinate and cooperate with Romania on the planning for such security and protection, both prior to and after the United States Ballistic Missile Defense System in Romania achieves operational status.

12. The United States shall notify in writing, and consult with Romania at least 30 days prior to major modifications to the United States Ballistic Missile Defense System in Romania and to missile defense components on the Base/Facility. The United States shall duly take into consideration and address the potential concerns of Romania.

Article VI

Command and Control of the Ballistic Missile Defense System

1. Romania has sovereign jurisdiction over the Base. The United States shall have exclusive command and control of the United States Ballistic Missile Defense System in Romania.

2. The Parties confirm that the United States Ballistic Missile Defense System in Romania shall be used exclusively for self-defense purposes, in conformity with international law and the principles and norms regulating the inherent right of individual and collective self-defense.

3. Consultation, command, and control arrangements for the use of missile defense interceptors deployed in the facility, will be vetted through respective Romanian and United States participation in the NATO North Atlantic Council and relevant NATO committees. This will ensure alignment with the policies established by the principal decision-making structure for NATO territorial missile defense.

4. The United States shall consult with Romania regularly and whenever necessary at the request of either Party concerning the United States ballistic missile defense

system and its operation as it relates to the North Atlantic area, as that term is used in the North Atlantic Treaty, including on issues related to the consequences of a missile defense operation launched from the territory of Romania.

5. The United States shall provide to Romania a means to receive current information regarding the United States ballistic missile defense operations related to the North Atlantic area and the status of the Facility. The United States shall promptly inform Romania by providing situational awareness including missiles being tracked by the system, the origin and projected impact of such missiles, and missile defense engagements by the missile defense components deployed on Romanian territory, to ensure the appropriate level of cooperation in case of a missile defense operation. Further details on the topics addressed in this paragraph shall be included in an implementing arrangement.

6. The United States shall facilitate the education and instruction of the members of the Romanian Armed Forces in command and control and operations of ballistic missile defense systems, including interceptors, for the purpose of gaining insight into the development of preplanned command and control arrangements for ballistic missile defense operations and the overarching functionalities of ballistic missile defense systems. This will include education and instruction for missile defense operations, such as those that will be developed within NATO and implemented in a NATO context.

7. Romania and the United States shall establish a Romanian liaison officer position within the United States European Command to ensure a continued close strategic partnership in a number of areas, including ballistic missile defense. Specific details shall be discussed within the Joint Committee and shall be addressed in a separate implementing arrangement.

Article VII **Classified Information**

All classified information provided or generated pursuant to this Agreement shall be protected in accordance with the Classified Military Information Agreement, except that NATO-classified information shall be handled in accordance with the NATO Security Agreement.

Article VIII
Environment, Health and Safety

1. In accordance with Article XIV of the Defense Cooperation Agreement and the Environmental Matters Implementing Arrangement thereto, the Parties confirm their agreement to implement this Agreement in a manner consistent with the protection of the natural environment and human health.
2. The Parties shall pursue a preventive approach to environmental protection. To this end, all problems that may arise shall be dealt with expeditiously in order to prevent any lasting damage to the environment or endangerment of human health and safety. The United States shall provide Romania information concerning the impact of the electromagnetic spectrum on human safety.
3. Further issues concerning any relevant impact on the environment shall be addressed in the existing implementing arrangement.

Article IX
Coordination with Romanian Local Authorities

The Romanian Commander and United States Senior Representative may consult regarding local matters with the local authorities from the area where the Base is located.

Article X
Claims

1. Claims arising in Romania for damage in the territory of Romania shall be handled in accordance with the Supplemental SOFA and Article VIII of the NATO SOFA.
2. Romania will not take responsibility for any damage, or for any claims related to such damage, caused outside the territory of Romania by elements of the United States Ballistic Missile Defense System in Romania, assuming such damage is not the result of actions or negligence by Romania.
3. In implementing this Article, the Parties shall, at the request of either Party, meet with the aim of reaching a mutually agreeable, fair, and just resolution of claims in a timely manner, given the circumstances and the respective obligations of the Parties.

Article XI
Financial responsibilities between the Parties

1. The obligations of the Parties under this Agreement shall be subject to the availability of funds appropriated for such purposes. This paragraph is without prejudice to any obligations of the Parties arising pursuant to the NATO SOFA and the Supplemental SOFA.

2. Each Party shall be responsible for the costs of carrying out its obligations under this Agreement:

(a) Except as may be otherwise agreed, the United States shall be responsible for the cost of:

(1) transportation, construction, maintenance, sustainment, and operation of ballistic missile defense interceptors and related facilities on the Facility; and

(2) services requested, received, and rendered, and processing fees in direct connection with such interceptors and facilities, such as utilities and telecommunications lines which it will pay at a rate no less favorable than that granted to Romanian Armed Forces located at the Base, except as may be otherwise agreed.

(b) Except as may be otherwise agreed, Romania shall be responsible for the cost of:

(1) construction, maintenance, sustainment, and operation of facilities under Romanian command, or for the exclusive or primary use by Romanian authorities, at the Base; and

(2) local taxes related to the Base with regard to ownership of land and other immovable property.

(c) If in connection with the construction and operation of the Base, the Parties agree that it is necessary to construct or modify premises, facilities, roads, utilities, communications, or other infrastructure, related to but located outside the Facility, including outside the Base, for joint use by Romania and the United States, such construction or development, and operations and maintenance costs thereof, shall be shared by the Parties on the basis of proportionate use, consistent with Article II paragraph 5 of the Defense Cooperation Agreement, unless otherwise agreed.

(d) The United States shall reimburse Romania for the agreed costs of agreed upon specified services provided by Romania to assist the United States.

Article XII **Implementation**

1. For the implementation of this Agreement, a Joint Sub-Committee shall be established under the Joint Committee established in accordance with Article XI paragraph 2 of the Defense Cooperation Agreement.
2. The elements concerning establishment, composition and functioning of the Joint Sub-Committee shall be specified in an implementing arrangement.
3. In accordance with Article XI paragraph 1 of the Defense Cooperation Agreement, the Parties or their designees may enter into additional implementing arrangements, or amend applicable implementing arrangements, necessary to carry out the provisions of this Agreement.
4. Consistent with Article I paragraph 2 of this Agreement, the existing arrangements concluded for the implementation of the Defense Cooperation Agreement shall be applied also for the purpose of implementing this Agreement, as established by the Parties, by means of an inventory, to be finalized preferably no later than 90 days from the entry into force of this Agreement. The implementing arrangements that need to be amended shall be modified by the consent of the Parties as soon as possible.

Article XIII **Interpretation and Settlement of Disputes**

1. In accordance with Article XV of the Defense Cooperation Agreement, any issue or dispute regarding the interpretation or application of this Agreement, including disputes between the Romanian Commander and the United States Senior Representative concerning the day-to-day operation of the Base, shall be resolved only through bilateral consultations.
2. Such disputes shall be resolved at the lowest competent level by means of consultation between the representatives of the Parties.
3. Any dispute may be submitted for further consideration, and, where possible, resolution, to the Joint Committee established in accordance with Article XI paragraph 2 of the Defense Cooperation Agreement or to consultations between the Parties.

Article XIV
Entry into Force, Duration, Termination, and Amendment

1. This Agreement is concluded for an indefinite period and shall enter into force in accordance with the internal laws of each Party and upon the date of the receipt of the later of the written notifications whereby the Parties inform each other, through diplomatic channels, that all their internal procedures necessary to bring this Agreement into force have been fulfilled.

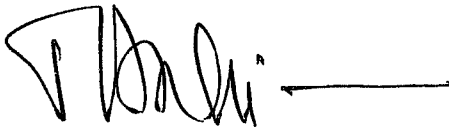
2. This Agreement may be amended through written agreement of the Parties. Any such amendment shall enter into force in accordance with the provisions of paragraph 1 of this Article.

3. This Agreement may be terminated at any time by either Party upon a two-year written notice to the other Party.

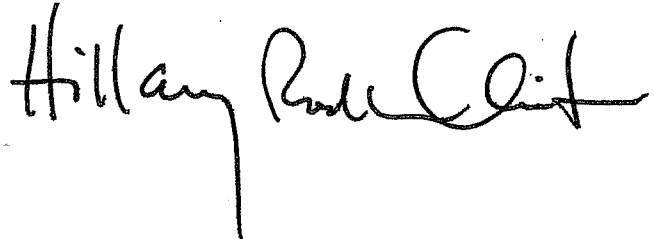
IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE at Washington, this 13th day of September 2011, in duplicate, in the Romanian and English languages, both texts being equally authentic.

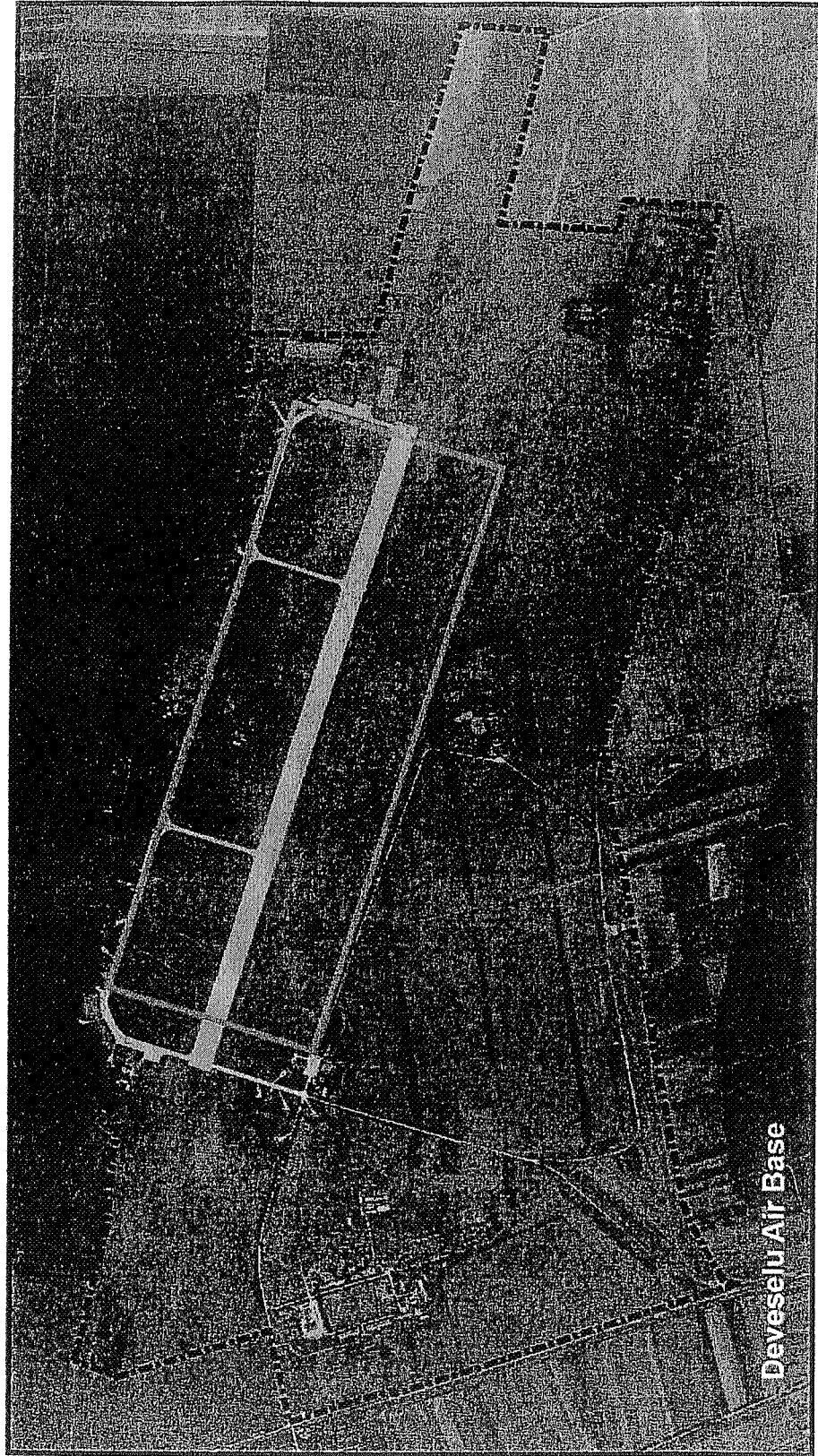
FOR
ROMANIA:

FOR
THE UNITED STATES OF AMERICA:

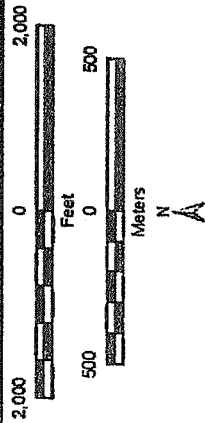

Appendix

Legend

- Facility Boundary
- Base Boundary

102

**ACORD
ÎNTRE ROMÂNIA
ȘI
STATELE UNITE ALE AMERICII
PRIVIND AMPLASAREA SISTEMULUI DE APĂRARE ÎMPOTRIVA RACHETELOR
BALISTICE AL SUA ÎN ROMÂNIA**

Preambul

România și Statele Unite ale Americii (denumite în continuare „Părți”);

Comentariu: Acordul este încheiat la nivel de stat, ceea ce indică importanța domeniului reglementat de Acord pentru cele două părți. Fiind încheiat la acest nivel, dar și datorită domeniului de reglementare (cooperarea militară), Acordul este supus ratificării Parlamentului României, conform legii 590/2003 privind tratatele.

Luând în considerare Parteneriatul Strategic dintre România și Statele Unite ale Americii și dezvoltarea în continuare a acestuia și recunoscând că un pilon foarte important al relației româno-americane este solidaritatea consacrată în articolul 5 al Tratatului Atlanticului de Nord, România și Statele Unite recunosc importanța întăririi securității lor naționale individuale și colective prin cooperarea în cadrul Organizației Tratatului Atlanticului de Nord (denumită în continuare „NATO”), Organizației Națiunilor Unite și al altor organizații internaționale, în conformitate cu Carta Organizației Națiunilor Unite și dreptul internațional;

Comentariu: Mențiunea din acest paragraf inițial din Preambul cu privire la Parteneriatul Strategic bilateral este foarte importantă, ea constituind o premieră în plan bilateral. Astfel, este pentru prima oară, de la crearea sa, în 1997, când Parteneriatul Strategic româno-american este consacrat într-un document juridic bilateral încheiat între București și Washington. Totodată, prevederea preambulară nu se limitează la recunoașterea caracterului de Parteneriat Strategic al relațiilor româno-americane, dar recunoaște și natura sa evolutivă, punând accentul pe dezvoltarea sa continuă.

În egală măsură, textul preambular menționează scopul principal al Acordului - consolidarea securității individuale și colective a României și a SUA în conformitate cu cele două repere fundamentale evocate, și anume Parteneriatul Strategic stabilit între cele două țări și, respectiv, principiul solidarității – principiul de bază al articolului 5 al Tratatului de la Washington – care operează la nivelul NATO. Menționarea acestui al doilea reper este de asemenea esențială, fiind o subliniere a faptului că întărirea securității României, obiectiv fundamental permanent al politicii externe a statului nostru se poate face – inclusiv prin cooperarea bilaterală București-Washington – în principal în cadrul Alianței Nord-Atlantice. Textul confirmă astfel elocvent faptul că nivelul actual al securității României este cel mai ridicat din istoria sa. Se recunoaște totodată faptul că dezvoltarea Parteneriatului Strategic va conduce la sporirea securității României și a SUA, dar și a celorlalte State Membre ale Alianței NATO. Textul preambular subliniază

totodată și reperul esențial care circumscrie această cooperare și, respectiv, obiectiv: conformitatea cu dreptul internațional, inclusiv cu Carta ONU.

Reafirmând voința lor puternică de a lucra împreună pentru a contribui, în conformitate cu principiul indivizibilității securității NATO și cu principiul solidarității NATO, la capacitatea de apărare antirachetă a NATO, ca o misiune cheie a Alianței, cu scopul de a asigura protecție și acoperire complete pentru toate populațiile, teritoriile și forțele europene ale NATO, precum și de a edifica rolul central al NATO în apărarea antirachetă în Europa;

Comentariu: Textul consacră sprijinul părților pentru capacitatea de apărare antirachetă a NATO, reliefând rolul României și SUA de promotori ai proiectului apărării antirachetă în cadrul Alianței. Sunt menționate principiile fundamentale pentru care a militat România în cadrul Summit-urilor de la București (2008), Strasbourg-Kehl (2009) și Lisabona (2010): indivizibilitatea securității Alianței, solidaritatea și respectiv apărarea întregului teritoriu Aliat. Referirea la „protecția și acoperirea complete pentru toate populațiile, teritoriile și forțele europene ale NATO” are în vedere faptul că, spre deosebire de proiectul antirachetă anterior, Sistemul Statelor Unite de apărare împotriva rachetelor balistice din Europa realizat într-o Abordare Adaptivă în Etape (EPAA), promovat în prezent, asigură acoperirea întregului teritoriu al NATO, deci inclusiv întregul teritoriu al României.

Textul reflectă decizia luată la nivelul NATO de integrare a capacităților SUA de apărare antirachetă – la care, prin acest Acord, participă nemijlocit și substanțial România – în arhitectura Sistemului de apărare antirachetă care va fi dezvoltat de NATO. Practic, după ce Sistemul NATO antirachetă va deveni operațional, Sistemul – parte componentă a EPAA – din România va fi plasat sub control NATO, iar Baza de la Deveselu va deveni o bază NATO. Limbajul este adaptat în mare parte după cel convenit la Summit-ul NATO de la Lisabona din noiembrie 2010 în Declarația finală, dar și în noul Concept Strategic. Termenul de „misiune cheie a Alianței” (cu referire la capacitatea de apărare antirachetă a NATO) este o calificare susținută de România și SUA în dezbaterile premergătoare Summit-ului de la Lisabona, fiind de natură să sublinieze legătura nemijlocită a apărării antirachetă cu domeniul acoperit de articolul 5 al Tratatului de la Washington.

Recunoscând viziunea lor comună a unui Parteneriat Strategic mai extins și mai profund între România și Statele Unite, inclusiv dezvoltarea în continuare a mecanismelor consolidate de consultări politice și militare pentru a ameliora securitatea lor reciprocă, în cadrul articolului 3 al Tratatului Atlanticului de Nord;

Comentariu: Este aprofundată ideea unui Parteneriat cuprinzător și dinamic între România și SUA. Prevederea completează referirea din al doilea paragraf al Preambulului: dacă în acel paragraf părțile decid dezvoltarea în continuare a Parteneriatului Strategic, aici cei doi parteneri vizează extinderea domeniilor sale și, respectiv, aprofundarea sa. Astfel, în acest scop, părțile au în vedere modalitățile de dezvoltare a acestui parteneriat, inclusiv prin mecanisme de dialog și consultări care nu

vor fi limitate la apărarea antirachetă și domeniul de cooperare militară, ci vor acoperi și domeniul politic, în scopul îmbunătățirii securității lor, în sens larg.

Relevantă este, în acest context, și referirea la articolul 3 al Tratatului Atlanticului de Nord: „Cu scopul de a asigura în mod cât mai eficient îndeplinirea obiectivelor prezentului Tratat, părțile, acționând în mod individual sau colectiv, într-o manieră continuă și efectivă prin dezvoltarea mijloacelor proprii și acordându-și reciproc asistență, vor menține și întări capacitatea lor individuală și colectivă de a rezista unui atac armat.” Astfel, textul se constituie într-o garanție puternică de acțiune comună a României și SUA, în cadrul dat de Tratatul fondator al NATO, pentru întărirea capacităților militare ale României și, în general, a securității țării noastre.

Recunoscând aplicarea prevederilor Tratatului Atlanticului de Nord, semnat la Washington la 4 aprilie 1949, Acordului între statele părți la Tratatul Atlanticului de Nord cu privire la statutul forțelor lor, semnat la Londra la 19 iunie 1951 (denumit în continuare „NATO SOFA”), Acordului între România și Statele Unite ale Americii privind statutul forțelor Statelor Unite ale Americii în România, semnat la Washington la 30 octombrie 2001 (denumit în continuare „SOFA Suplimentar”), Acordului dintre România și Statele Unite ale Americii privind activitățile forțelor Statelor Unite staționate pe teritoriul României, semnat la București la 6 decembrie 2005 (denumit în continuare „Acord de cooperare în domeniul apărării”), Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii referitor la măsurile pentru protecția informațiilor militare secrete de stat, semnat la Washington la 21 iunie 1995 (denumit în continuare „Acordul privind informațiile militare clasificate”) și Acordului dintre părțile la Tratatul Atlanticului de Nord pentru securitatea informațiilor, adoptat la Bruxelles la 6 martie 1997 (denumit în continuare „Acordul de securitate NATO”);

Comentariu: Sunt indicate acordurile multilaterale și bilaterale în vigoare între România și SUA care sunt relevante pentru aplicarea prevederilor Acordului, guvernând chestiunile care nu sunt reglementate în mod expres prin Acord. În primul rând sunt menționate două documente fundamentale la nivelul NATO, respectiv Tratatul de la Washington din 1949 prin care a fost constituită NATO și Tratatul de la Londra care definește normele aplicabile în cazul în care forțele armate ale unui stat membru al Alianței sunt desfășurate pe teritoriul unui alt stat membru. Sunt indicate de asemenea două tratate bilaterale între România și SUA, Acordul SOFA Suplimentar care stabilește, în plus față de Tratatul de la Londra, o serie de reguli privind statutul forțelor SUA dislocate în România și Acordul de cooperare în domeniul apărării care reglementează în detaliu modul în care se realizează cooperarea între autoritățile române și forțele SUA din România. Sunt menționate și două acorduri aplicabile în materia protejării informațiilor clasificate care vor guverna modul de gestionarea a informațiilor clasificate legate de punerea în aplicare a Acordului.

Recunoscând că proliferarea armelor de distrugere în masă și a vectorilor pentru transportul lor la țintă, inclusiv a rachetelor balistice, prezintă o amenințare gravă și în creștere pentru pacea și securitatea internaționale și pentru populațiile, teritoriul și forțele Părților, ale aliaților și partenerilor lor;

Comentariu: Textul prezintă rațiunea dezvoltării Sistemului de apărare antirachetă și anume intensificarea riscurilor legate de un atac cu rachete balistice, generate de proliferarea tehnologiilor privind rachete cu rază scurtă și medie de acțiune și accesul la aceste arme și la vectorii lor de transport, ceea ce impune dezvoltarea modalităților de contracarare a acestei amenințări grave pentru aliații NATO, inclusiv România și SUA. Experții în materie de securitate sunt unanimi în a evalua că riscurile generate de potențiale atacuri cu rachete cu rază scurtă și medie de acțiune, inclusiv în spațiul european din care face parte România, sunt în creștere, în timp ce, din punct de vedere tehnologic, sistemele balistice devin mai flexibile, mobile, precise, iar raza lor de acțiune sporește; în acest context, Sistemul de apărare antirachetă al SUA și, ulterior, al NATO constituie un instrument eficient de contracarare.

Reconfirmând natura exclusiv defensivă a Sistemului din Europa al Statelor Unite de apărare împotriva rachetelor balistice realizat într-o Abordare Adaptivă în Etape și conformitatea sa cu Carta Organizației Națiunilor Unite;

Comentariu: Este o prevedere foarte importantă a Acordului, întărită și de dispozitivul său (în articolul VI alin. 2), prin care este subliniată conformitatea cu dreptul internațional a Sistemului antirachetă, prin caracterul său pur defensiv, el fiind destinat exclusiv să răspundă unui atac armat cu rachete balistice împotriva României, SUA sau altui stat membru NATO prin interceptarea și distrugerea acestora. (De altfel, din punct de vedere tehnic, interceptorii tip SM 3 care vor fi amplasați la Baza Deveselu sunt proiectați doar pentru scopuri defensive, ei neposedând capacitate ofensivă și neputând fi transformați în capabilități ofensive de atac.) Utilizarea Sistemului este, astfel, circumscrisă strict exercitării dreptului la legitimă apărare individuală și colectivă, ceea ce explică referința la Carta ONU, care consacră expres acest drept în articolul 51.

Recunoscând de asemenea necesitatea de a conjuga și spori eforturile lor în vederea legitimei apărări individuale și colective, de a menține pacea și securitatea internaționale, și de a dezvolta în continuare capacitățile lor de răspuns adecvat la amenințări și atacuri, inclusiv cele de natură teroristă;

Comentariu: În continuarea prevederii din paragraful precedent, prin referirea expresă la dreptul la legitimă apărare individuală și colectivă, textul expune obiectivul general fundamental la a cărui îndeplinire va contribui instalarea Sistemului în România, respectiv menținerea păcii și securității internaționale, prin capacitatea de descurajare, respectiv cea de protecție pe care le reprezintă, contribuind astfel la contracararea amenințării prezentate de rachetele balistice. Textul constituie baza cooperării bilaterale pentru dezvoltarea în continuare a capacităților României (și SUA) de răspuns la amenințări și atacuri, inclusiv teroriste.

Reafirmând că amplasarea pe teritoriul României de interceptori pentru apărarea împotriva rachetelor balistice reprezintă o contribuție importantă a României la

construirea și consolidarea în continuare a sistemului de apărare antirachetă al Statelor Unite, ca și la capacitatea de apărare antirachetă a NATO;

Comentariu: Textul pune în evidență rolul substanțial al contribuției României, prin participarea sa, la construirea Sistemului antirachetă al SUA, respectiv al NATO. Este reliefată importanța pe care Sistemul amplasat în România o are pentru capacitatea de apărare a SUA, dar și pentru viitorul Sistem antirachetă al NATO. Textul reprezintă o recunoaștere a faptului că, prin poziția sa geostrategică, dar și prin sprijinul său ferm în favoarea acestui Sistem, România este în măsură să contribuie hotărâtor la securitatea membrilor NATO. Practic, prin amplasarea Sistemului în România, nivelul de securitate al teritoriului NATO, în general, și al regiunii, în special, crește.

Recunoscând că este importantă cooperarea cu aliații și partenerii NATO, în ce privește apărarea împotriva amenințării cu rachete balistice, și că amplasarea interceptorilor pe teritoriul României întărește relația de securitate existentă între România și Statele Unite și contribuie la pacea și securitatea internaționale și la securitatea României, a Statelor Unite și a NATO;

Comentariu: Textul reliefează locul pe care îl are cooperarea bilaterală România-SUA în domeniul apărării antirachetă în ansamblul cooperării militare cu SUA, ca fiind de natură să întărească relația de securitate existentă între cele două state. Se reiterează intenția cooperării cu celelalte state membre NATO pentru dezvoltarea Sistemului de apărare antirachetă; este reafirmată valoarea contribuției României, prin acceptul în privința găzduirii Sistemului SUA, pentru securitatea și pacea internaționale.

Luând în considerare interesele lor comune de apărare și recunoscând cooperarea în domeniul apărării împotriva rachetelor balistice ca reprezentând unul dintre elementele unei cooperări bilaterale mai largi în materie de securitate, menite să contribuie la întărirea securității Părților;

Comentariu: Textul confirmă faptul că între România și SUA există o comuniune de interese în materie de securitate și apărare și confirmă că parteneriatul stabilit între România și SUA în acest domeniu nu se reduce la cooperarea privind apărarea antirachetă.

Recunoscând cooperarea lor solidă, de succes și de lungă durată în conformitate cu Acordul de cooperare în domeniul apărării;

Recunoscând intenția Părților de a evalua aplicarea efectivă a SOFA Suplimentar și a Acordului de cooperare în domeniul apărării și, în cazul unui acord reciproc, de a actualiza aceste acorduri;

Comentariu: Cele două alineate includ evaluarea comună a părților asupra contextului juridic bilateral în care va fi inclus noul domeniu de cooperare – apărarea antirachetă. Astfel, este subliniată existența unei cooperări deja consolidate, îndelungate și de succes, structurată de cele două acorduri indicate în text.

În vreme ce se recunoaște contribuția acestor instrumente juridice la succesul cooperării bilaterale, se prevede că părțile vor face o evaluare a aplicării lor, urmând ca, pe baza practicii de cooperare existente (lecțiile învățate din aplicarea efectivă a celor două acorduri) și a evaluării comune a părților, să li se aducă eventuale îmbunătățiri (modificări/ajustări).

Au convenit următoarele:

Articolul I **Obiective și Domeniu de Aplicare**

1. Presentul Acord reglementează drepturile și obligațiile Părților în privința amplasării unui Sistem de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite pe teritoriul României în baza *Deveselu*.

Comentariu: Alineatul enunță scopul Acordului, și anume convenirea unui instrument juridic bilateral care să permită amplasarea Sistemului antirachetă în România și care să reglementeze regimul juridic aplicabil întregului spectru de chestiuni care decurg din instalarea și funcționarea Sistemului. Se menționează că locația unde va fi amplasat Sistemul va fi baza aeriană a Ministerului Apărării Naționale de la Deveselu, stabilită în urma unui proces de selecție și analiză desfășurat în coordonare cu partea americană. Acest proces de selecție a fost realizat de un grup de lucru mixt, compus din experți militari și tehnicieni români și americani, care a analizat un număr de locații aflate pe teritoriul României prin raportare la peste 120 de criterii tehnice diferite, în urma acestei analize fiind selectată fosta bază aeriană românească de la Deveselu, județul Olt.

2. Toate prevederile SOFA Suplimentar și ale Acordului de cooperare în domeniul apărării se vor aplica prezentului Acord, dacă prezentul Acord nu prevede altfel. Pentru aspectele neacoperite de prezentul Acord sau de SOFA Suplimentar sau de Acordul de cooperare în domeniul apărării, în măsura în care astfel de aspecte sunt acoperite de NATO SOFA, se va aplica NATO SOFA.

Comentariu: În dezvoltarea prevederilor din Preambul, este confirmată aplicabilitatea Acordului SOFA Suplimentar, a Acordului de cooperare în domeniul apărării și a Acordului NATO SOFA, pentru aspectele unde nu există o reglementare specifică în prezentul Acord. Aceste precizări ale alineatului, care confirmă o realitate juridică determinată de aplicarea cadrului bilateral existent, pleacă de la premisa că prezentul Acord privind apărarea antirachetă este o *lex specialis* prin raportare la Acordul de cooperare în domeniul apărării, reprezentând definirea și reglementarea specifică a unei activități acoperite generic de Acordul din 2005.

Articolul II **Definiții**

Pentru scopurile prezentului Acord, următorii termeni sunt definiți mai jos:

Comentariu: Prin acest articol au fost definiți cei mai importanți termeni utilizați în Acord. Alți termeni cu înțeles specific care sunt utilizați în text au fost definiți prin Acordul de cooperare în domeniul apărării (de ex., „forțele Statelor Unite”, „membrii forței”), respectiv în celelalte acorduri aplicabile conform articolului anterior (de ex., „componentă civilă”, „membri de familie”).

1. „Sistemul de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România” include interceptorii non-nucleari, precum și acele componente necesare pentru operarea acestor interceptori, identificate în articolul V alineatul (1), și echipamentul și infrastructura aferente misiunii și sprijinirii misiunii de apărare împotriva unui atac cu rachete balistice.

Comentariu: Definiția are rolul de a indica exact ce componente cuprinde Sistemul care va fi amplasat în România, clarificându-se – aspect foarte important – că interceptorii care fac parte din Sistem nu vor fi purtători de focos nuclear. Conform specificațiilor tehnice, acești interceptori de tip SM 3 care vor fi utilizați de Sistemul din România nu au niciun fel de încărcătură periculoasă, distrugerea rachetei inamice fiind realizată exclusiv prin forța cinetică de impact.

2. „Bază” înseamnă zona militară din localitatea *Deveselu*, utilizată de forțele Statelor Unite în conformitate cu prevederile prezentului Acord și pe durata de aplicare a acestuia, în scopul amplasării și operării Sistemului de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România, în conformitate cu articolul I alineatul (5) al Acordului de cooperare în domeniul apărării și conform cu articolul I alineatul (2) al prezentului Acord.

Comentariu: Este identificată locația care va fi pusă de partea română la dispoziția SUA pentru instalarea Sistemului, fiind reconfirmată aplicabilitatea normelor referitoare la facilitățile și zonele puse la dispoziția SUA din Acordul de cooperare în domeniul apărării. Așa cum rezultă și din articolul IV „Baza”, această locație este și rămâne sub jurisdicția României, ca bază militară românească, sub comanda unui ofițer român în calitate de Comandant al Bazei.

3. „Facilitate” înseamnă zona situată în cadrul Bazei unde sunt amplasate Sistemul de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România și infrastructura de sprijin și în privința căreia Statele Unite controlează accesul, în conformitate cu articolul I alineatul (5) al Acordului de cooperare în domeniul apărării și conform cu articolul I alineatul (2) al prezentului Acord.

Comentariu: Este definit termenul utilizat pentru a desemna exact zona din Bază unde va fi instalat în mod efectiv Sistemul; această prevedere, coroborată cu articolul V „Facilitatea”, indică în mod clar regimul juridic al facilității care este doar o zonă funcțională amplasată în Bază, fără a constitui o bază militară americană.

4. „Spațiu aerian restricționat” este o zonă identificată, supusă anumitor restricții din cauza existenței unor riscuri pentru aeronave și luând în considerare necesitatea securității operaționale în vecinătatea Bazei române.

Comentariu: Este definită o noțiune utilizată în articolul IV „Baza”, care se referă la impunerea unor restricții în privința spațiului aerian, necesare atât pentru funcționarea în siguranță a Sistemului, cât și pentru protecția aeronavelor civile care survolează spațiul aerian din proximitatea Bazei.

Articolul III

NATO și Sistemul de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite

1. Părțile vor sprijini coordonarea strânsă în cadrul NATO și vor lucra împreună pentru dezvoltarea capacităților de apărare antirachetă ale NATO.

2. Statele Unite au intenția fermă ca Sistemul de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite să fie interoperabil cu capacitatea de apărare antirachetă în dezvoltare a NATO și să reprezinte o contribuție la aceasta.

3. Suplimentar participării continue a României și Statelor Unite la programele NATO, Părțile intenționează să dezvolte în continuare cooperarea bilaterală în materie de securitate, inclusiv prin îndeplinirea principiilor și obiectivelor prezentului Acord.

Comentariu (pentru alin. 1-3): Articolul consolidează prevederile din Preambul pe același subiect printr-o serie de dispoziții operative privind angajamentul Părților de a coopera pentru implementarea Sistemului antirachetă al NATO. Articolul are rolul de a sublinia legătura contribuției României la Sistemul SUA antirachetă, prin site-ul din România, cu Sistemul de apărare antirachetă al NATO; se consacră angajamentul României și SUA de a colabora strâns pentru dezvoltarea Sistemului NATO.

4. În contextul și în conformitate cu Tratatul Atlanticului de Nord și cu Parteneriatul Strategic dintre România și Statele Unite ale Americii, Statele Unite sunt angajate în mod ferm pentru securitatea României și, în cadrul angajamentului NATO în acest sens, să apere România, împreună cu populațiile, teritoriul și forțele europene ale NATO, prin intermediul sistemului lor de apărare împotriva rachetelor balistice, contra amenințării în creștere reprezentate de proliferarea rachetelor balistice și împotriva unui potențial atac cu rachete balistice.

Comentariu: Acest alineat este una din prevederile cele mai importante ale Acordului. El are rolul de a consacra juridic garantarea de către partenerul strategic american a securității României – în cadrul și cu instrumentele și mecanismele oferite de Tratatul Atlanticului de Nord – prin specificarea expresă a angajamentului *firm* al SUA de a apăra securitatea României și teritoriul țării noastre, prin intermediul Sistemului antirachetă, atât contra riscurilor unui atac (determinate de proliferarea rachetelor balistice), cât și contra unui atac efectiv.

Se remarcă și faptul că textul conține o nouă confirmare a Parteneriatului Strategic dintre România și SUA, ca premisă a acestui angajament ferm al SUA pentru securitatea și protecția României, ceea ce evidențiază elocvent valoarea acestui Parteneriat pentru statul nostru. În egală măsură, prevederea indică importanța acestui parteneriat cu România pentru Statele Unite. Se poate constata că limbajul folosit („angajamentul *ferm* al SUA”) se regăsește doar în prezentul Acord, spre deosebire de Acordurile similare încheiate de SUA cu Polonia¹ (și Cehia²) în 2008.

Articolul IV **Baza**

1. Baza este sub jurisdicția suverană română și proprietatea României. România va păstra proprietatea și titlul asupra Bazei în conformitate cu prevederile aplicabile ale Acordului de cooperare în domeniul apărării. Forțelor Statelor Unite le vor fi autorizate accesul în Bază și utilizarea acesteia cu respectarea deplină a legislației române în conformitate cu prevederile aplicabile ale Acordului de cooperare în domeniul apărării și pot utiliza Baza pentru a găzdui Facilitatea.

Comentariu: Din text rezultă în mod neechivoc că găzduirea elementelor Sistemului nu afectează în niciun fel suveranitatea și exercitarea jurisdicției României în ceea ce privește Baza. Această concluzie este întărită prin referința la Acordul de cooperare în domeniul Apărării (care prevede că folosirea de către Forțele SUA a unor facilități și zone pe teritoriul României se va face cu respectarea deplină a legislației române). România va exercita în continuare toate atributele suveranității asupra Bazei, care este și rămâne o Bază românească, atât din punctul de vedere al exercitării jurisdicției, cât și din punctul de vedere al titlului de proprietate. Totodată, textul constituie permisiunea juridică dată de România, ca suveran teritorial, pentru utilizarea de către SUA a Bazei în vederea amplasării facilității antirachetă.

2. În conformitate cu articolul IV din Acordul de cooperare în domeniul apărării, toate clădirile, inclusiv cele construite, utilizate, modificate sau îmbunătățite de forțele Statelor Unite, sunt proprietatea României, în timp ce obiectele și instalațiile mobile rămân proprietatea forțelor Statelor Unite sau a contractorilor Statelor Unite, după caz.

Comentariu: Articolul IV din Acordul de cooperare în domeniul apărării confirmă că România va păstra toate drepturile asupra facilităților și zonelor puse la dispoziția forțelor SUA. În aplicarea acestui principiu, bunurile imobile aflate pe teritoriul Bazei sunt

¹ Acordul dintre Guvernul Republicii Polone și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind amplasarea unor interceptori tereștri în teritoriul Republicii Polone, semnat la Varșovia la 20 august 2008, amendat prin Protocol adițional (pentru a fi adaptat noii formule americane de apărare antirachetă – EPAA), intrat în vigoare în 15 septembrie 2011.

² Acordul între Republica Cehă și Statele Unite ale Americii privind stabilirea unei locații radar a sistemului de apărare împotriva rachetelor balistice al SUA în Republica Cehă, semnat la Praga, la 8 iulie 2008, nu a mai intrat în vigoare.

proprietatea României. Regula privește chiar și clădirile construite, utilizate, modificate sau îmbunătățite de SUA, asupra cărora România va exercita dreptul de proprietate.

3. Legile aplicabile pe teritoriul României se vor aplica în perimetrul Bazei, conform prevederilor prezentului Acord. Este obligația forțelor Statelor Unite și a componentei civile și a membrilor acestora, ca și a dependenților lor, să respecte legile României și să se abțină de la orice activitate neconformă cu spiritul prezentului Acord.

4. Forțele Statelor Unite vor utiliza Baza fără a aduce prejudicii suveranității și legislației României.

5. Operațiunile din Bază se desfășoară cu luarea corespunzătoare în considerare a sănătății și a siguranței publice.

Comentariu (pentru alin. 3-5): Acest ansamblu de dispoziții substanțiază și detaliază principiul enunțat anterior al menținerii jurisdicției României asupra Bazei. Astfel, este confirmată aplicarea legislației române asupra Bazei, iar membrii forțelor Statelor Unite, ai componentei civile și dependenții lor au obligația de a respecta legislația română. Este importantă dispoziția alin. 4 conform căreia orice activitate desfășurată în procesul de utilizare a Bazei se va face cu respectarea suveranității și legilor române, fără a aduce prejudicii acestora. Este o garanție suplimentară de natură să confere soliditate cooperării prevăzute de Acord. În plus, SUA trebuie să desfășoare orice activități cu luarea măsurilor de precauție necesare pentru a nu aduce atingere sănătății și siguranței publice, mențiune ce garantează că activitatea și elementele din Bază sunt inofensive pentru populația zonei.

6. România și Statele Unite se vor coordona și vor coopera cu privire la securitatea transportului elementelor Sistemului de Apărare împotriva Rachetelor Balistice în timpul transportului pe teritoriul României în afara Bazei. România recunoaște dreptul Statelor Unite de a proteja aceste elemente. Procedura aplicabilă va fi stabilită într-un aranjament de implementare.

Comentariu: Având în vedere că pentru amplasarea Sistemului este necesar transportul componentelor pe teritoriul României, textul prevede obligația de coordonare și cooperare operativă a autorităților române și americane pentru asigurarea securității transportului, urmând ca detaliile acestei cooperări să fie clarificate printr-un aranjament de implementare.

7. România va asigura, conform legislației române în vigoare, ca folosirea suprafețelor de teren din jurul Bazei să fie conformă cu operarea Facilității și a Sistemului de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România. Statele Unite vor furniza informațiile relevante pentru ca România să reglementeze modul de folosire a suprafețelor de teren din jurul Bazei. Parametrii specifici și limitările folosirii terenului vor fi stabilite într-un aranjament de implementare.

Comentariu: Instalarea de construcții sau de alte structuri în imediata proximitate a Bazei ar putea să afecteze din punct de vedere tehnic funcționarea corespunzătoare a Sistemului antirachetă. Pentru a evita o astfel de situație, autoritățile române – în aplicarea legislației interne în vigoare – vor lua măsurile necesare ca folosirea terenurilor limitrofe să fie conformă cu cerințele operaționale ale Sistemului. Această prevedere din Acord corespunde de altfel legislației din România, care stipulează necesitatea obținerii avizului Statului Major General pentru autorizarea oricăror lucrări în apropierea obiectivelor militare (cum este și Baza de la Deveselu).

8. România va stabili un spațiu aerian restricționat deasupra și în jurul Bazei. România va stabili restricții de trafic aerian. Parametrii detaliați pentru zonele menționate, precum și principiile stabilirii și operării lor, și ale cooperării între autoritățile competente ale României și Statelor Unite privind utilizarea spațiului aerian românesc vor fi prevăzute într-un aranjament de implementare. Statele Unite vor furniza informațiile relevante pentru ca România să reglementeze utilizarea spațiului aerian de deasupra și din jurul Bazei.

Comentariu: Pentru a permite funcționarea Sistemului, dar și pentru a evita punerea în pericol a aeronavelor care ar tranzita spațiul aerian în imediata vecinătate a Bazei, va fi necesară introducerea unor restricții în privința traficului aerian. Această sarcină va reveni autorităților române competente, SUA urmând să furnizeze informațiile relevante, pentru a permite definirea exactă a restricțiilor.

9. Numărul membrilor forței Statelor Unite și ai componentei civile desfășurați în Bază după ce faza de construcție este finalizată și operațiunile încep nu va depăși 500. Numărul membrilor forței Statelor Unite desfășurați în Bază în mod obișnuit va fi de aproximativ 150 de persoane.

Comentariu: Este un text important al Acordului prin care este asigurat un *plafon numeric* (500 de persoane, atât pentru membrii forței SUA, cât și pentru componenta civilă), astfel încât personalul să nu depășească numărul necesar pentru operarea Sistemului.

Acest alineat asigură astfel controlul, firesc, al părții române asupra acestui aspect, care ține de suveranitatea României, dar și gradul de transparență publică necesar pentru opinia publică din România și pentru partenerii externi. Alineatul reflectă faptul că, în mod concret, plafonul de 500 de persoane va fi necesar mai ales în perioada pregătirii locației pentru a deveni operațională sau în situații care necesită sporirea numărului de personal, în perioada operațională, și include, pentru predictibilitate, o mențiune în sensul că numărul de membri ai forțelor SUA desfășurați în Bază în mod obișnuit va fi de aproximativ 150 de persoane.

10. Statele Unite pot, după obținerea autorizării necesare, prevăzută în alineatele (11) și (12), să întreprindă măsuri de construcție și să facă modificări majore și îmbunătățiri și să mențină, să întrețină și să opereze instalații și elemente de infrastructură pentru

apărarea împotriva rachetelor balistice în Bază. În cursul unor astfel de activități, Statele Unite pot:

- (a) să utilizeze, modifice sau să demoleze instalații și elemente existente de infrastructură în Facilitate;
- (b) să înlăture vegetația existentă; și
- (c) să excaveze solul în Facilitate cu luarea în considerare corespunzătoare a legislației române privind protejarea siturilor arheologice.

Comentariu: Pentru amplasarea efectivă a Sistemului va fi nevoie de realizarea unor construcții care să adăpostească echipamentul și personalul care îl utilizează, fiind necesar să se permită forțelor americane să realizeze activitățile corespunzătoare de construire sau de ajustare a infrastructurii existente, cu respectarea legislației române.

11. Anterior începerii unei activități de construcție referitoare la Bază, Statele Unite vor furniza României o planificare a activității de construcție. Statele Unite vor transmite de asemenea toată documentația de construire relevantă înainte de a solicita autorizarea României. România va răspunde solicitării Statelor Unite pentru autorizare în treizeci de zile de la transmiterea oficială a documentelor relevante. În cazul unor construcții în interiorul Bazei, dacă România nu emite autorizația în treizeci de zile, Statele Unite pot să înceapă activitățile de construcție planificate.

12. România va obține autorizația necesară pentru construire în conformitate cu legislația română și prevederile Acordului de cooperare în domeniul apărării și cu aranjamentele de implementare aplicabile. În cazul construcțiilor în interiorul Bazei, această autorizație va permite Statelor Unite să înceapă construirea după ce treizeci și cinci la sută din proiect este transmis României, în timp ce în cazul construcțiilor în afara Bazei și în legătură cu ea, această autorizație va permite Statelor Unite să înceapă construirea după ce sută la sută din proiect este transmis României.

Comentariu (pentru alin. 11-12): Cele două alineate fixează un mecanism funcțional de autorizare a construcțiilor care vor fi realizate de partea americană în Bază sau în legătură cu Baza. Este un regim echilibrat, flexibil și care ia în considerare legislațiile ambelor țări, precum și necesitățile operaționale, astfel încât să se evite întârzierile în procesul de instalare a Sistemului în Baza de la Deveselu, întârzieri care ar fi în defavoarea ambelor părți (și implicit a calendarului viitorului sistem NATO). Astfel s-a ținut cont că procedurile aplicabile forțelor SUA permit începerea lucrărilor după completarea a treizeci și cinci la sută din proiect. În aceste condiții s-a prevăzut că, pentru construcțiile din interiorul Bazei Statele Unite pot să înceapă construirea după ce treizeci și cinci la sută din proiect este transmis României, în timp ce în cazul construcțiilor în afara Bazei, se va permite Statelor Unite să înceapă construirea după ce sută la sută din proiect este transmis României. Este o reglementare funcțională, care permite realizarea eficientă și la timp a pregătirilor pentru ca Sistemul să devină operațional în termenul prevăzut (la orizontul anului 2015).

13. Forțele Statelor Unite vor utiliza, în măsura posibilului, persoane fizice și juridice locale ca furnizori de bunuri și servicii pentru realizarea unor contracte, în măsura în care ofertele unor astfel de furnizori sunt competitive și sunt cele mai avantajoase.

14. În măsura posibilului, forțele Statelor Unite vor acorda contractorilor cetățeni români și persoane juridice înregistrate în România un tratament nu mai puțin favorabil ca acela acordat contractorilor care nu sunt cetățeni români și persoane juridice înregistrate în România.

Comentariu (pentru alin. 13-14): Prin introducerea acestor prevederi s-a obținut de către partea română să se asigure un tratament mai favorabil pentru furnizorii locali de bunuri și servicii, care vor avea oportunitatea încheierii unor contracte cu forțele SUA.

15. Baza și personalul militar și civil român aflat în Bază vor fi sub comandă română exercitată de către un reprezentant al forțelor armate române (denumit în continuare „Comandantul român”).

16. Comandantul român va fi desemnat în treizeci de zile de la intrarea în vigoare a prezentului Acord. Comandantul român sau persoanele desemnate de acesta vor reprezenta punctul de contact român pentru activitățile legate de operațiunile din Bază. Punctul de contact român va avea un birou în Bază.

17. Comandantul român, *inter alia*:

(a) va consilia în legătură cu relaționarea cu instituțiile guvernamentale și locale române și va facilita contactele cu astfel de instituții;

(b) va participa la coordonarea sprijinului logistic reciproc pentru personalul militar și civil aflat în Bază;

(c) va participa la coordonarea asigurării securității în incinta Bazei;

(d) va participa la coordonarea instruirii comune în incinta Bazei; și

(e) va consilia Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite cu privire la legislația română relevantă pentru operarea Bazei.

Comentariu (pentru alin. 15-17): Prevederile au un rol important, care confirmă practic controlul României asupra Bazei și care decurg din regimul acesteia de locație aflată sub jurisdicția suverană a României. Astfel, persoana care exercită comanda asupra Bazei (Comandantul român) va fi un reprezentant al Forțelor Armate Române, care va avea rolul de punct de contact pentru realizarea coordonării cu forțele americane în privința tuturor activităților din Bază și acordarea întregului sprijin va fi necesară. Aceste alineate, completate de cele subsecvente, stabilesc procedura de numire și descriu atribuțiile sale.

18. Comandantul român va notifica Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite cu privire la acțiunile forțelor Statelor Unite, dependenților, contractorilor Statelor Unite, și angajaților contractorilor Statelor Unite care apar ca neconforme cu legislația română. Comandatul român și Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite vor coopera pentru a preveni și gestiona astfel de situații.

Comentariu: Forțele SUA au obligația să respecte legislația română, una din atribuțiile Comandantului român fiind de a semnaliza omologului său american eventuale abateri din partea personalului american și de a coopera cu acesta pentru preîntâmpinarea și soluționarea acestor astfel de situații.

19. Comandantul român și reprezentanții săi autorizați vor avea acces în întregul perimetru al Bazei, conform prevederilor articolului V alineatul (6).

Comentariu: În aplicarea prevederilor referitoare la menținerea autorității și prerogativelor părții române asupra întregului areal al Bazei – inclusiv Facilitatea unde va fi instalat Sistemul – este confirmat accesul nestingherit al Comandantului român în Facilitate.

20. Comandantul român, în cooperare cu Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite, va stabili procedurile de acces în Bază, inclusiv măsurile adecvate de siguranță și securitate care vor fi aplicate pentru intrarea în Bază, și va emite permisele corespunzătoare de acces în Bază.

21. România va fi responsabilă pentru asigurarea securității și protecției Bazei în afara perimetrului Facilității.

22. În aplicarea Acordului de cooperare în domeniul apărării, a SOFA Suplimentar și a aranjamentelor lor de implementare relevante, Părțile, inclusiv Comandantul român și Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite omolog, vor schimba informații cu privire la securitatea și protecția Bazei, iar România se va coordona cu Statele Unite în privința planificării pentru securitate și protecție, atât înainte, cât și după ce Sistemul de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România devine operațional.

Comentariu (pentru alin. 20-22): Aceste alineate privesc modul de asigurare a securității în Bază. Responsabilitățile sunt împărțite în mod firesc: întrucât Baza este o locație a Ministerului Apărării Naționale din România, aflată sub jurisdicția României, părții române îi revine protecția securității Bazei, în vreme ce SUA va asigura, complementar, securitatea Facilității (vezi articolul V). Accesul în bază și regimul aferent acestuia este decis de către Comandantul român, care stabilește procedurile de securitate necesare și emite autorizațiile corespunzătoare, consultându-l și pe omologul american. În contextul obligației de asigurare a securității directe a Bazei, schimbul de informații este foarte important și, în acest scop, alin. 22 stabilește procedurile necesare.

23. În cazul în care securitatea și protecția sunt asigurate de către contractori, aceste entități au obligația de a respecta toate cerințele relevante ale legii române.

24. În cazul în care Comandantul român sau Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite sesizează o situație de criză în cadrul Bazei care ar putea afecta siguranța populației care locuiește în zonă, acel comandant sau reprezentant de rang înalt își va informa imediat omologul.

25. Părțile se angajează să coopereze, în mod corespunzător, pentru schimbul de informații referitoare la toate amenințările la adresa Bazei sau care au legătură cu funcționarea Sistemului de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România.

26. Părțile vor desfășura această cooperare cu privire la Bază și Facilitate și vor stabili proceduri pentru schimbul în timp util al informațiilor și datelor contrainformative prin instituțiile și organizațiile competente, prin intermediul unor mecanisme care vor fi stipulate într-un aranjament de implementare.

Comentariu (pentru alin. 23-26): Aceste alineate le completează pe cele precedente în ce privește modul de asigurare a securității în Bază. Dacă forțele SUA utilizează contractori pentru pază, aceștia vor trebui să respecte legislația română. Cele două părți se angajează să coopereze în mod activ pentru asigurarea schimbului de informații și sesizării reciproce cu privire la situații de urgență. Este importantă în acest context referirea din alin. 24 la siguranța populației din zonă, care este o preocupare permanentă a părților pe parcursul derulării activității din Bază. Prevederile anterioare privind cooperarea în ce privește schimbul de informații sunt completate de aceste alineate care extind sfera acestei cooperări nu doar la asigurarea securității perimetrului Bazei, în sens restrâns, dar și la amenințări la adresa Bazei care au legătură cu funcționarea Sistemului. În acest sens, este extrem de importantă stabilirea, conform alin. 26, a procedurilor și mecanismelor pentru schimbul în timp util al informațiilor și datelor contrainformative prin instituțiile și organizațiile competente ale părților.

27. Limitele Bazei și ale Facilității sunt reprezentate, cu scop ilustrativ, în harta anexată. Detaliile tehnice ale hărții pot fi actualizate printr-un aranjament de implementare.

Comentariu: Pentru rațiuni pur ilustrative, în scopul asigurării corecte a informării publice și a transparenței necesare, părțile au convenit includerea în Acord a unei anexe cu o hartă pe care sunt figurate limitele Bazei și Facilității amplasate în perimetrul acesteia. În cazul în care, pentru motive strict tehnice, sunt necesare unele modificări ale perimetrului Bazei de la Deveselu sau al Facilității, este prevăzută posibilitatea actualizării acesteia prin încheierea unui aranjament de implementare.

Articolul V **Facilitatea**

1. Facilitatea include componente ale Sistemului de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România cum ar fi, dar fără a se limita la: un sistem de lansare, un sistem de comandă și control, un sistem radar, un sistem de comunicații, infrastructură de utilități, infrastructură de securitate, infrastructură de depozitare și distribuire a combustibilului, echipament și infrastructură aferente misiunii și sprijinirii misiunii.

2. Descrierea elementelor, inclusiv a interceptorilor Sistemului de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România și numărul membrilor forței și al componentei civile staționați în Bază, precum și orice modificare permanentă, vor fi raportate în scris României în momentul amplasării/desfășurării inițiale și ulterior la fiecare șase luni, și vor face obiectul consultărilor periodice între Comandantul român și Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite. Numărul membrilor forței și al componentei civile nu poate depăși numărul stabilit de articolul IV alineatul (9), decât cu acordul prealabil expres, exprimat în scris de către Ministerul Apărării Naționale din România.

3. Statele Unite vor furniza României date cu privire la forțele Statelor Unite, contractorii Statelor Unite, angajații contractorilor Statelor Unite și membrii de familie care lucrează sau locuiesc în Bază. Prevederile cu privire la tipul, frecvența și procedurile pentru furnizarea unor astfel de date vor fi stabilite într-un aranjament de implementare a acestui Acord.

Comentariu (pentru alin. 1-3): Prevederile din aceste alineate pleacă de la premisa că, dat fiind faptul că elementele Sistemului antirachetă din Facilitate sunt amplasate într-o Bază românească sub comandă românească, dar aparțin SUA și vor fi operate de forțele SUA, este necesar să fie asigurat gradul de control din partea României asupra acestora. Astfel, alin. 1 descrie în mod detaliat componentele Sistemului de apărare antirachetă care vor fi instalate în Bază. De menționat faptul că sistemul radar instalat la Deveselu este destinat dirijării interceptorilor spre țintă, sistemele radar pentru descoperirea rachetelor balistice ostile urmând a fi amplasate în alte state. De asemenea, partea americană este obligată prin aceste prevederi să raporteze în scris României, în momentul amplasării/desfășurării inițiale și ulterior la fiecare șase luni, descrierea elementelor Sistemului, inclusiv a interceptorilor, și orice modificări ale acestora. Obligația de raportare este extinsă și cu privire la personal: forțele Statelor Unite, contractorii Statelor Unite, angajații contractorilor Statelor Unite și membrii de familie care lucrează sau locuiesc în Bază. Prevederile alin. 2 trebuie coroborate cu cele din ultimul alineat al articolului, conform căruia, de asemenea, Statele Unite vor notifica în scris și se vor consulta cu România înainte de modificările Sistemului și ale componentelor de apărare antirachetă din Bază/Facilitate.

4. Statele Unite vor utiliza exclusiv și vor avea acces nerestricționat la Facilitatea din cadrul Bazei.

5. Statele Unite vor controla accesul la Facilitatea din cadrul Bazei.

6. Comandantul român și reprezentanții săi autorizați vor avea acces prompt la Facilitate, în conformitate cu cerințele operaționale, de siguranță și de securitate.

7. Reprezentanții autorităților competente din România, incluzând, dar fără a se limita la, personalul Ministerul Apărării Naționale, personalul pentru situații de urgență și personalul de aplicare a legii vor avea acces prompt la Facilitate, în exercitarea

atribuțiilor oficiale, în conformitate cu cerințele operaționale, de siguranță și de securitate.

Comentariu: Aceste alineate reglementează modul de realizare a accesului în Facilitate. Forțele SUA vor controla accesul, cerință impusă de necesitatea unei funcționări corespunzătoare a Sistemului și de obligația SUA de a asigura protejarea acestuia. În același timp, forțele SUA au obligația de a permite accesul prompt al Comandantului român și persoanelor autorizate de acesta, precum și al autorităților române competente, în acele situații care îl fac necesar.

8. Înainte ca Sistemul de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România să devină complet operațional, Statele Unite vor numi un Reprezentant de rang înalt, care va fi punct unic de contact al Statelor Unite cu privire la activitățile curente în conformitate cu prezentul Acord și care va avea autoritate asupra Facilității și a forțelor Statelor Unite, membrilor de familie, contractorilor Statelor Unite, angajaților contractorilor Statelor Unite și asupra oricăror alte persoane folosite de forțele Statelor Unite în cadrul Bazei.

9. Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite va avea autoritate exclusivă asupra activităților și operațiunilor din cadrul Facilității.

10. Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite va fi responsabil și pentru probleme legate de bunuri, infrastructură, instalații, dotări, echipamente și materiale localizate în cadrul Bazei, dar în afara Facilității, care sunt deținute sau folosite exclusiv de Statele Unite.

Comentariu (pentru alin. 8-10): Similar prevederilor referitoare la Comandantul român, este stipulată numirea unui Reprezentant de rang înalt al SUA cu rolul de punct unic de contact, și sunt descrise detaliat responsabilitățile acestuia. Diferența de terminologie între cei doi reprezentanți (român și american) este justificată de faptul că, dacă cel român este responsabil de întreaga Bază, care este sub jurisdicția suverană a României și rămâne proprietatea României, în cazul părții americane Facilitatea nu are statutul unei Baze, nefiind justificată desemnarea unui „comandant” american.

11. Statele Unite vor fi responsabile de asigurarea securității și protecției pentru Facilitate. În aplicarea Acordului de cooperare în domeniul apărării, a SOFA Suplimentar și a aranjamentelor lor de implementare aplicabile, Părțile vor schimba informații cu privire la securitatea și protecția Facilității, iar Statele Unite se vor coordona și vor coopera cu România în privința planificării pentru securitate și protecție, atât înainte, cât și după ce Sistemul de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România devine operațional.

Comentariu: Este o prevedere care se completează cu cea din articolul IV alin. 20-22: în timp ce partea română va asigura securitatea Bazei, protejarea Facilității care va găzdui Sistemul (care aparține SUA și va fi operat de SUA) este în sarcina forțelor SUA;

alineatul stabilește responsabilitatea SUA în acest sens, prevăzând și cerința coordonării cu partea română.

12. Statele Unite vor notifica în scris și se vor consulta cu România cu cel puțin 30 de zile înainte de modificări majore ale Sistemului de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România și ale componentelor de apărare antirachetă din Bază/Facilitate. Statele Unite vor lua în considerare în mod corespunzător și vor gestiona potențialele preocupări ale României.

Comentariu: În completarea obligațiilor din alin. 2 de mai sus, Acordul impune în sarcina SUA o obligație de notificare și consultare a părții române în cazul în care partea americană ar intenționa să modifice Sistemul amplasat în România, asigurându-se un control al României asupra unor eventuale schimbări ale caracteristicilor inițiale ale Sistemului. Este și o garanție suplimentară față de menținerea naturii strict defensive a Sistemului, prevăzută în Preambul și în articolul VI alin.2. Este de remarcat că posibilitatea unor modificări ale Sistemului se referă doar la alte componente ale acestuia decât interceptorii. Această procedură se referă la modificări majore, care au incidență asupra funcțiilor operaționale ale Sistemului (iar nu activități de întreținere curente care ar rezulta în modificări neesențiale). În cazul în care România ar avea obiecții față de o anumită modificare preconizată de SUA, partea americană trebuie, conform acestui alineat, să țină seama de poziția României.

Articolul VI

Comanda și controlul Sistemului de Apărare împotriva Rachetelor Balistice

1. România are jurisdicția suverană asupra Bazei. Statele Unite vor avea în mod exclusiv comanda și controlul Sistemului de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România.

Comentariu: Textul include o nouă referire la faptul, esențial în economia Acordului, că România deține jurisdicția suverană asupra Bazei. Prevederea privind comanda și controlul exclusiv al SUA, circumstanțiată însă de afirmarea expresă a jurisdicției suverane a României asupra Bazei, reflectă modul de funcționare a Sistemului antirachetă, care presupune un control unic. De altfel Acordurile similare încheiate de SUA cu Polonia (și Cehia) prevăd, de asemenea, comanda și controlul exclusive ale SUA asupra elementelor Sistemului antirachetă.

2. Părțile confirmă că Sistemul de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România va fi utilizat exclusiv pentru scopuri de legitimă apărare, în conformitate cu dreptul internațional și cu principiile și normele care reglementează dreptul inerent de legitimă apărare individuală și colectivă.

Comentariu: Este una dintre cele mai importante prevederi ale textului. Suplimentar față de prevederile preambulare, se reconfirmă astfel, și în partea operativă, că utilizarea Sistemului se va face strict în conformitate cu dreptul internațional, doar în scop defensiv.

Utilizarea Sistemului este astfel circumscrisă riguros dreptului la legitimă apărare, ceea ce este susținut prin referința la principiile și normele care reglementează dreptul inerent de legitimă apărare individuală și colectivă.

3. Aranjamentele privind consultările, comanda și controlul pentru utilizarea interceptorilor amplasați în Facilitate vor fi verificate și validate prin participarea României și respectiv a Statelor Unite în Consiliul Nord-Atlantic și în comitetele relevante ale NATO. Aceasta va asigura conformitatea cu politicile stabilite de principala structură de decizie pentru apărarea teritorială antirachetă a NATO.

Comentariu: Având în vedere că Sistemul SUA antirachetă, la care participă și România prin încheierea acestui Acord și prin punerea la dispoziție a Bazei românești de la Deveselu, va fi parte integrantă a Sistemului NATO, conform deciziilor de la Summit-ul de la Lisabona, aranjamentele privind consultările, comanda și controlul pentru utilizarea interceptorilor amplasați în Facilitate vor trebui să fie astfel stabilite încât să corespundă politicilor decise la nivelul NATO, urmând a fi convenite, verificate și, în final, validate în cadrul NATO. Textul stabilește cooperarea României și SUA, inclusiv în structurile relevante ale Alianței, în acest sens.

4. Statele Unite se vor consulta cu România în mod regulat și ori de câte ori este necesar la cererea oricăreia dintre Părți cu privire la Sistemul de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite și operarea acestuia în ceea ce privește zona Atlanticului de Nord, așa cum este acest termen folosit în Tratatul Atlanticului de Nord, inclusiv în privința aspectelor privind consecințele unei operațiuni de apărare antirachetă lansate de pe teritoriul României.

5. Statele Unite vor pune la dispoziția României un mijloc de comunicare pentru a primi informații actuale privind operațiunile de apărare antirachetă referitoare la zona Atlanticului de Nord și privind statutul Facilității. Statele Unite vor transmite României imediat informații de ultimă oră pentru cunoașterea continuă a situației din orice moment inclusiv privind rachetele detectate și urmărite de sistem, originea și impactul anticipat al acestora și angajarea componentelor de apărare antirachetă amplasate pe teritoriul României, pentru a asigura nivelul adecvat de cooperare în cazul unei operațiuni de apărare antirachetă. Detalii suplimentare cu privire la aspectele prevăzute în prezentul alineat vor fi incluse într-un aranjament de implementare.

Comentariu (pentru alin. 4-5): În cadrul cooperării româno-americane, respectiv în cadrul NATO, în domeniul apărării antirachetă, crearea de mecanisme bilaterale eficiente de consultare și informare prompte privind toate aspectele relevante este extrem de importantă. Aceste alineate realizează o reglementare amplă a acestor mecanisme, care acoperă toate domeniile de interes pentru partea română (și americană).

Astfel, în alin. 4 este convenit un mecanism de consultare, care are loc regulat, dar care se poate activa și ori de câte ori este necesar, la cererea oricăreia dintre părți; aceste consultări au un câmp de acoperire foarte larg, privind întregul Sistem antirachetă al SUA

(nu doar Sistemul din România) și operarea sa în zona Atlanticului de Nord (zona de referință pentru Tratatul de la Washington privind NATO din 1949).

Totodată, același alineat stabilește ca domeniu al consultărilor chestiunea, foarte importantă, a consecințelor unei operațiuni antirachetă lansate de pe teritoriul României, care are relevanță atât în privința efectelor concrete din punct de vedere strict militar, dar și a celor de natură politică sau în ce privește consecințele pe planul răspunderii juridice (de drept internațional).

Informarea promptă, în timp real, este necesară în contextul în care specificul apărării antirachetă presupune reacții operaționale de răspuns care se înscriu în intervale de timp scurte, de ordinul minutelor. De aceea, mecanismul de informare reglementat de alin. 5 este, de asemenea, extins și cuprinzător: SUA vor informa în timp real România asupra operațiunilor de apărare antirachetă referitoare la zona Atlanticului de Nord și privind statutul Facilității (implicarea Facilității din România în astfel de operațiuni), vor furniza cu promptitudine („imediat”) informații de ultimă oră pentru cunoașterea continuă a situației din orice moment inclusiv privind rachetele ostile detectate și urmărite de Sistem, originea și impactul anticipat al acestora și privind angajarea componentelor de apărare antirachetă amplasate pe teritoriul României. A fost prevăzută și modalitatea tehnică de asigurare a informării României: Statele Unite se obligă să pună la dispoziția României un mijloc de comunicare specializat și securizat pentru a primi informații în timp real privind datele menționate mai sus.

6. Statele Unite vor facilita formarea și instruirea membrilor forțelor armate române în comanda și controlul și în operarea sistemelor de apărare împotriva rachetelor balistice, inclusiv privind interceptorii, cu scopul de a dobândi cunoștințe de fond în dezvoltarea aranjamentelor de comandă și control preplanificate pentru operațiuni de apărare împotriva rachetelor balistice și funcționalitățile complete ale sistemelor de apărare împotriva rachetelor balistice. Aceasta va include formarea și instruirea pentru operațiunile de apărare antirachetă, cum sunt cele care vor fi dezvoltate în cadrul NATO și implementate în context NATO.

7. România și Statele Unite vor înființa o poziție de ofițer român de legătură în cadrul Comandamentului European al Statelor Unite pentru a asigura un parteneriat strategic strâns și continuu în mai multe domenii, inclusiv al apărării împotriva rachetelor balistice. Detaliile specifice vor fi discutate în cadrul Comitetului Mixt și vor fi reglementate într-un aranjament de implementare separat.

Comentariu (pentru alin.6-7): Mecanismul cuprinzător și extins de consultări și informare stabilit prin Acord este suplimentat prin prevederi avantajoase pentru România referitoare la formarea și instruirea militarilor români în comanda și controlul și în operarea sistemelor de apărare împotriva rachetelor balistice. Această cooperare include formarea și instruirea pentru operațiunile de apărare antirachetă care vor fi dezvoltate în cadrul NATO și implementate în context NATO.

Mai mult, în concretizarea Parteneriatului Strategic extins, se va înființa o poziție de ofițer român de legătură în cadrul Comandamentului European al Statelor Unite. Toate aceste prevederi vor conferi un avantaj important militarilor români, care vor dobândi, ca

efect al cooperării româno-americane, un nivel de expertiză relevant în domeniul apărării antirachetă, ce va fi valorificat în cadrul NATO.

Articolul VII **Informații clasificate**

Toate informațiile clasificate furnizate sau generate în aplicarea prezentului Acord vor fi protejate în conformitate cu Acordul privind informațiile militare clasificate, cu excepția informațiilor NATO clasificate care vor fi gestionate în conformitate cu Acordul de securitate NATO.

Comentariu: Este confirmată aplicabilitatea Acordului privind informațiile militare clasificate și a Acordului de Securitate NATO în materia protecției informațiilor clasificate (în completarea mențiunii din Preambul).

Articolul VIII **Mediu, sănătate și siguranță**

1. În conformitate cu articolul XIV din Acordul de cooperare în domeniul apărării și cu Aranjamentul de Implementare pe probleme de mediu, Părțile confirmă acordul lor de a implementa prezentul Acord într-un mod conform cu protecția mediului natural și a sănătății umane.

2. Părțile vor avea o abordare preventivă cu privire la protecția mediului. În acest scop, toate problemele care ar putea apărea vor fi tratate cu celeritate în vederea prevenirii oricărui prejudiciu durabil adus mediului sau periclitării siguranței și sănătății umane. Statele Unite vor furniza României informații privind impactul spectrului electromagnetic asupra siguranței persoanelor.

3. Alte aspecte suplimentare privind orice impact relevant de mediu vor fi reglementate prin aranjamentul de implementare existent.

Comentariu: Este un text important al Acordului care oferă garanțiile necesare că activitatea desfășurată în Bază nu pune în pericol sănătatea persoanelor și mediul înconjurător. (Până în prezent, în cazul facilităților de același tip sau similare celei care va fi amplasată la Deveselu, care funcționează pe teritoriul SUA sau pe navele cu sisteme AEGIS BMD, nu au fost înregistrate efecte dăunătoare asupra persoanelor sau mediului.) Dispozițiile cuprind angajamentul clar al părților de a asigura protecția mediului natural și a sănătății umane. Textul reflectă ultimele evoluții din dreptul mediului – conform cu principiul precauției, părțile angajându-se să aibă o abordare preventivă cu privire la protecția mediului. Este stipulată posibilitatea ca aceste prevederi să fie dezvoltate în continuare, printr-un aranjament de implementare. Prevederile reprezintă un progres din punctul de vedere al reglementării față de articolul corespunzător (articolul XIV) din Acordul de cooperare în domeniul apărării.

Articolul IX

Coordonarea cu autoritățile române locale

Comandantul român și Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite se pot consulta cu privire la problematica locală cu autoritățile locale din zona în care Baza este localizată.

Comentariu: Este o prevedere importantă a Acordului, care pune în evidență respectul datorat autorităților și comunității locale din zona Bazei de la Deveselu, ale căror interese trebuie respectate și luate în considerare pentru buna funcționare a cooperării bilaterale în domeniul apărării antirachetă. Amplasarea Sistemului și desfășurarea forțelor SUA în Bază vor conduce la interacțiunea cu autoritățile locale și populația din zonă, această prevedere stabilind principiul consultării cu autoritățile locale în probleme legate de operaționalizarea sau funcționarea Sistemului ce pot avea impact asupra comunității locale.

Articolul X

Pretenții

1. Pretențiile formulate în România pentru prejudicii produse pe teritoriul României vor fi gestionate în conformitate cu SOFA Suplimentar și cu articolul VIII din NATO SOFA.
2. România nu-și va asuma răspunderea pentru niciun prejudiciu sau pentru nicio pretenție în legătură cu un astfel de prejudiciu, cauzat în afara teritoriului României de elemente ale Sistemului de Apărare împotriva Rachetelor Balistice al Statelor Unite în România, în cazul în care astfel de prejudicii nu sunt rezultatul acțiunilor sau neglijenței României.
3. În implementarea acestui articol, Părțile, la cererea oricăreia dintre ele, se vor întâlni cu scopul de a ajunge la o soluționare reciproc acceptabilă, echitabilă și justă a pretențiilor în timp util, ținând cont de circumstanțe și de obligațiile respective ale Părților.

Comentariu: Este un text important al Acordului, care reglementează problematica răspunderii juridice și a pretențiilor privind daune cauzate terților în conformitate cu prevederile acordurilor deja aplicabile, cu normele dreptului internațional în materie și cu legislația română. Astfel, se stipulează că pretențiile formulate în România pentru prejudicii produse pe teritoriul României vor fi gestionate în conformitate cu Acordurile SOFA, a căror aplicabilitate a fost confirmată și prin Preambul.

Textul exclude răspunderea României pentru prejudiciile cauzate în afara teritoriului României prin operarea Sistemului, această răspundere revenind în consecință exclusiv SUA (în cazul în care astfel de prejudicii nu sunt rezultatul acțiunilor sau neglijenței României – o excepție care decurge din normele aplicabile și din principiile generale de drept, SUA neputând răspunde pentru acțiuni sau inacțiuni ale României).

Conform articolului, în aplicarea alin. 1, care se referă la aplicarea Acordurilor SOFA (adică doar pentru daune produse pe teritoriul României), părțile convin să se întâlnească în vederea unei soluționări juste a pretențiilor. Excluderea de principiu a

responsabilității părții române în textul prezentului Acord creează un regim juridic mai favorabil decât cel din Acordurile similare încheiate de SUA cu Polonia (și Cehia) în 2008.

Articolul XI
Responsabilitățile financiare în relația dintre Părți

1. Obligațiile Părților în conformitate cu prezentul Acord vor fi îndeplinite sub rezerva disponibilității fondurilor în acest scop. Prezentul alineat nu afectează obligațiile Părților care decurg din NATO SOFA și SOFA Suplimentar.

2. Fiecare Parte va fi responsabilă pentru costurile îndeplinirii obligațiilor sale conform prezentului Acord:

(a) Cu excepția cazului în care se decide altfel, Statele Unite vor fi responsabile pentru costul:

(1) transportării, construirii, întreținerii, susținerii și operării interceptorilor pentru apărarea împotriva rachetelor balistice și ale facilităților conexe din cadrul Facilității; și

(2) serviciilor solicitate, primite și furnizate și al taxelor de procesare în legătură directă cu astfel de interceptori și facilități, cum ar fi utilități și linii de telecomunicații care vor fi plătite la o rată nu mai puțin favorabilă decât cea acordată forțelor armate române situate în cadrul Bazei, cu excepția cazului în care se convine altfel.

(b) Cu excepția cazului în care se decide altfel, România va fi responsabilă pentru costul:

(1) construirii, întreținerii, susținerii și operării facilităților aflate sub comandă românească sau folosite în mod exclusiv sau principal de către autoritățile române în cadrul Bazei; și

(2) taxelor locale în legătură cu Baza în ceea ce privește proprietatea asupra terenului sau altei proprietăți imobiliare.

(c) Dacă, în legătură cu construirea și funcționarea Bazei, Părțile convin că este necesară construirea sau modificarea clădirilor, facilităților, drumurilor, utilităților, comunicațiilor sau oricărui alt element de infrastructură, referitoare la, dar situate în afara Facilității, inclusiv în afara Bazei, pentru folosirea comună de către România și Statele Unite, o astfel de construcție sau dezvoltare, precum și costurile de funcționare și întreținere aferente vor fi împărțite între Părți proporțional cu folosirea acestora, în conformitate cu articolul II alineatul (5) al Acordului de cooperare în domeniul apărării, cu excepția cazului în care se convine altfel.

(d) Statele Unite vor rambursa României costurile stabilite de comun acord ale serviciilor specifice convenite, furnizate de România pentru sprijinirea Statelor Unite.

Comentariu: În reglementarea modului de repartizarea a cheltuielilor au fost respectate principiile care decurg din Acordul de cooperare în domeniul apărării din 2005.

Astfel, toate cheltuielile care țin de instalarea, întreținerea și operarea Sistemului sunt în sarcina părții americane. Acordul enumeră în detaliu aceste cheltuieli: cele pentru transportul, construcția, întreținerea și operarea elementelor Sistemului de apărare antirachetă aflate pe teritoriul României, inclusiv pentru servicii precum utilitățile sau telecomunicațiile. Partea română va suporta doar cheltuieli pentru facilitățile utilizate exclusiv sau în primul rând în beneficiul său. Astfel, costul interceptorilor, al celorlalte componente și echipamente din Facilitate sau în legătură cu Sistemul, inclusiv amenajarea Facilității/Sistemului sunt suportate exclusiv de partea americană. De asemenea, partea americană nu este supusă impozitelor privind proprietatea asupra terenurilor și altor imobile – în mod firesc, ținând cont că dreptul de proprietate asupra imobilelor revine părții române.

În privința repartizării cheltuielilor pentru realizarea sau ameliorarea construcțiilor și infrastructurii existente (în cazul în care ambele părți convin că este necesară construirea sau modificarea acestor elemente de infrastructură) s-a prevăzut suportarea proporțională a cheltuielilor, în raport cu gradul de utilizare, formulă care corespunde cu actuala schemă de rambursare din Acordul de cooperare în domeniul apărării. Conform textului, este de asemenea necesar ca ambele părți să convină executarea lucrărilor (România nu va suporta cheltuieli pentru lucrări/servicii pe care nu le-ar considera utile și pe care nu le-a aprobat în prealabil).

Articolul XII **Implementarea**

1. Pentru implementarea prezentului Acord va fi înființat un Subcomitet Mixt în cadrul Comitetului Mixt înființat în conformitate cu articolul XI alineatul (2) al Acordului de cooperare în domeniul apărării.
2. Elementele privind înființarea, componența și funcționarea acestui Subcomitet Mixt vor fi specificate într-un aranjament de implementare.
3. În conformitate cu articolul XI alineatul (1) al Acordului de cooperare în domeniul apărării, Părțile sau autoritățile desemnate de acestea pot încheia aranjamente de implementare suplimentare sau pot modifica aranjamentele de implementare aplicabile, necesare pentru îndeplinirea prevederilor prezentului Acord.
4. În conformitate cu articolul I alineatul (2) al prezentului Acord, aranjamentele de implementare existente încheiate pentru implementarea Acordului de cooperare în domeniul apărării vor fi aplicate și pentru implementarea prezentului Acord, conform celor convenite de Părți, prin intermediul unui inventar, care urmează a fi finalizat de preferință nu mai târziu de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului Acord. Aranjamentele de implementare care trebuie amendate vor fi modificate cu acordul Părților, în cel mai scurt timp posibil.

Comentariu: Acest articol conține o serie de prevederi necesare pentru aplicarea Acordului. Astfel, se prevede înființarea unui organism special (un Subcomitet Mixt în cadrul Comitetului Mixt înființat prin Acordul de cooperare în domeniul apărării din 2005), care va gestiona în mod special aplicarea Acordului. De asemenea, este prevăzută realizarea unui inventar al Aranjamentelor de Implementare existente, încheiate pentru aplicarea Acordului de cooperare în domeniul apărării din 2005, care vor fi aplicate și pentru implementarea prezentului Acord. Inventarul va conduce la conturarea setului de instrumente juridice tehnice care vor permite punerea în aplicare a Acordului, fie Aranjamente de Implementare existente (cu efectuarea ajustărilor necesare), fie Aranjamente de Implementare noi.

Articolul XIII

Interpretarea și soluționarea diferendelor

1. În conformitate cu articolul XV al Acordului de cooperare în domeniul apărării, orice problemă sau diferend cu privire la interpretarea sau aplicarea prezentului Acord, inclusiv diferendele dintre Comandantul român și Reprezentantul de rang înalt al Statelor Unite referitoare la funcționarea curentă a Bazei vor fi soluționate numai prin consultări bilaterale.
2. Astfel de diferende vor fi soluționate la nivelul competent cel mai scăzut posibil, prin consultări între reprezentanții Părților.
3. Orice diferend poate fi supus spre examinare, și, dacă este posibil, soluționare, Comitetului Mixt înființat în conformitate cu articolul XI alineatul (2) al Acordului de cooperare în domeniul apărării sau consultărilor între Părți.

Comentariu: Este un text standard în acordurile internaționale, care prevede modul de soluționare a diferendelor, prin consultări directe, la diferite niveluri, inclusiv în cadrul organismului bilateral constituit prin Acordul de cooperare în domeniul apărării din 2005.

Articolul XIV

Intrarea în vigoare, durata, denunțarea și modificarea

1. Prezentul Acord este încheiat pe o perioadă nedeterminată și va intra în vigoare în conformitate cu legile interne ale fiecărei Părți și la data primirii ultimei notificări scrise prin care Părțile se informează reciproc, prin canale diplomatice, că toate procedurile interne necesare pentru intrarea în vigoare a prezentului Acord au fost îndeplinite.
2. Prezentul Acord poate fi amendat prin acordul scris al Părților. Amendamentele vor intra în vigoare în conformitate cu prevederile alineatului (1) al acestui articol.
3. Prezentul Acord poate fi denunțat în orice moment de către oricare dintre Părți printr-o notificare scrisă transmisă celeilalte Părți care-și va produce efectele în termen de 2 ani de la data comunicării acesteia.

Pentru conformitate, subsemnații, autorizați în mod corespunzător de Guvernele lor, au semnat prezentul Acord.

Semnat la Washington, la data de 13 septembrie 2011, în două exemplare originale, fiecare în limbile română și engleză, ambele texte fiind egal autentice.

PENTRU ROMÂNIA

PENTRU STATELE UNITE ALE AMERICII

Comentariu: Este un text standard în acordurile internaționale pentru clauzele finale. Încheierea pe perioadă nedeterminată va facilita realizarea pe termen lung a scopului Acordului – protejarea României, SUA și a celorlalți aliați NATO de un atac cu rachete balistice – și exprimă durabilitatea în timp a angajamentului părților. Prevederile privind modificarea și denunțarea sunt cele standard, utilizate în mod obișnuit în practica României de încheiere a tratatelor. Textele în limba română și engleză ale Acordului au statut egal, având aceeași valoare juridică. Acordul fiind încheiat la nivel de stat, semnarea este prevăzută „Pentru România”, respectiv „Pentru Statele Unite ale Americii”.

